

**Inventaris van de
muziekcollectie
van het
Begijnhof
te
Turnhout**

**In samenwerking met
Vrienden van het Begijnhof
TRAM 41**

**Met de steun van
Provincie Antwerpen**

Historische inleiding bij de inventaris

Pieter Mannaerts

Alamire Foundation K.U.Leuven / Aspirant F.W.O.-Vlaanderen

Inleiding

Niet zelden worden cultuurfenomenen uitvoerig in hun ‘oorspronkelijke’ toestand bestudeerd, of wordt onderzoek verricht met als doel deze beginsituatie te reconstrueren. Onder het motto *ad fontes*, terug naar de bronnen, hoopt men de authenticiteit van het fenomeen in kwestie terug te vinden, zo zuiver en maagdelijk als maar mogelijk is. Al eeuwen werken bijbelwetenschappers bijvoorbeeld om zo dicht mogelijk bij de veronderstelde ‘grondtekst’ van de Bijbel te komen, door de oudste handschriften in de oorspronkelijke talen (Hebreuws, Aramees, Grieks) te bestuderen.

Een bijverschijnsel van deze gerichtheid op de oudste vorm is het verwakken van de wetenschappelijke belangstelling naarmate een fenomeen langer bestaat. Alsof het ‘in den beginne’ voor het bestaan en de volledige geschiedenis ervan een voldoende en volledige verklaring biedt. De Bijbel werd door Hiëronymus – en zelfs al vroeger – in het Latijn vertaald, werd in die gedaante de basistekst voor de westerse liturgie en bleef zo eeuwenlang doorleven in de westerse religieuze cultuur. Nochtans zijn er (vermoedelijk) veel meer grondtekst-specialisten dan Hieronymus-geleerden.

Hetzelfde verhaal kan je vertellen over het gregoriaans. Gedurende pakweg honderd jaar (1850-1950) ging de aandacht van de onderzoekers (m.n. van de monniken van de abdij van Solesmes, Normandië) naar de oudste handschriften uit de Karolingische en de daaropvolgende eeuwen. Het bestuderen van het gregoriaans uit bv. de veertiende of vijftiende eeuw is een veel recenter fenomeen.

Dichter bij huis, en dit keer enkel in muzikale (en los van de religieuze) context, is er het voorbeeld van de romantiek in de kunsten (waaronder de muziek). Ze mag dan wel ontstaan zijn in, en zelfs grotendeels samenvallen met de negentiende eeuw, ook in de twintigste leefde ze nog verder. Maar steeds – en niet zonder reden – laat de blik van de historicus zich leiden door wat opduikt aan nieuwe of vernieuwende fenomenen. Wat verderleeft zonder markante breuklijnen te veroorzaken, verdwijnt uit het zicht. Nochtans bracht een componist als Rachmaninov (1873-1943) twee derde van zijn leven in de twintigste eeuw door – schreef hij dan geen muziekgeschiedenis? Misschien niet als grote vernieuwer, maar een plaats in de geschiedenis van de romantische muziek verdient hij absoluut.

De exclusieve aandacht voor de oudste fase dreigt ook onze perceptie van de bronnen (*fontes*) te vervormen. De tand des tijds knaagt immers langer aan oud dan aan recent bronnenmateriaal, en laat steeds minder bronnen over naarmate we dieper het verleden in willen duiken. Recentere bronnen zijn bijgevolg talrijker, maar mogen daarom niet worden verwaarloosd. Elke mediëvist weet dat een tekst vaak ouder is dan het handschrift waarin hij staat, en hetzelfde geldt voor bv. gregoriaanse gezangen. Niet enkel omwille van de kwantiteit dus, maar ook wegens hun inhoud zijn recentere bronnen waardevol. Ze documenteren de ontwikkeling van hun tijd én laten tegelijkertijd ook oudere lagen van de geschiedenis doorschemeren.

Begijnhofhandschriften

Begijnhoven zijn zo'n cultuurfenomeen waarvan de oudste periode maar heel spaarzaam is gedocumenteerd. Symptomatisch voor de onzekerheid omtrent de oorsprong van de begijnenbeweging is het uitvoerige etymologische giswerk waarmee de (vooral wat oudere) literatuur telkens weer haar uiteenzettingen omtrent begijnen aanvagt. 'Begijn' zou achtereenvolgens – in volgorde van toenemende waarschijnlijkheid – afkomstig zijn van de H. Begga¹, van Lambert Li Bègue (een Luiks priester)², van 'Albigzen'³, van het werkwoord 'beggen' (wat 'bidden' betekent)⁴, of van 'beige' (de kleur van de wollen kledij)⁵.

De begijnenbeweging was in het begin weinig geïnstitutionaliseerd. Door dit gebrek aan duidelijke structuur en centralisatie werden de begijnen – en hun mannelijke tegenhangers, de begarden – vaak van ketterij verdacht. Het concilie van Vienne (1311) veroordeelde de begijnenbeweging net om die reden. Ook de veroordeling van de/enkele Brusselse begijnen omwille van (seksuele) uitspattingen, in 1411, toont dat ze niet bepaald een goede reputatie genoten⁶ - en dat blijft zo gedurende de zestiende eeuw. De negatieve connotaties zijn ze zelfs nooit volledig kwijtgeraakt, zo blijkt ook in het woordgebruik (begijn = kwezel), in uitdrukkingen, of volksverhalen, waarin begijnen geassocieerd worden met luiheid, magie, de duivel of de dood.⁷

De weinig geïnstitutionaliseerde hoedanigheid van de begijnenbeweging in de eerste eeuwen heeft zeker het vervaardigen en het bewaren van handschriften niet in de hand gewerkt. Hoewel ze na 1311 steeds meer structuur kregen (opgelegd), is de nalatenschap uit begijnencollecties toch niet erg omvangrijk te noemen. Begijnhoven hadden geen bibliotheken *stricto sensu*.⁸ Persoonlijke bezittingen waren toegestaan, waardoor boeken mogelijk in de familie bleven of aan familie werden nagelaten bij testament. Anders dan in kloosters gingen boeken niet automatisch op in de eigendommen van de gemeenschap.⁹ Begijnen waren bovendien vrij om uit te treden wanneer zij dit wensten, mét behoud van eigendom. Boekencollecties, laat staan muziekcollecties, uit begijnhoven zijn dus een zeldzaam goed.

De muziekcollectie uit het Turnhoutse begijnhof

Uit de gegevens die tot nog toe konden worden verzameld omtrent muziekhandschriften en –drukken uit begijnhoven, blijkt vooreerst hoe schaars deze zijn. Deze indruk wordt gewekt en/of versterkt door het ontbreken van elke repertoriëring van begijnhofhandschriften. De verzamelde informatie is noodzakelijk onvolledig, wat echter het trekken van enkele weliswaar voorlopige conclusies niet uitsluit.

¹ VAN MIERLO 1937, VERACHTERT 1973, 45-47, GLEBA 2004, 196.

² VAN MIERLO 1937, VERACHTERT 1973, 45-47, GLEBA 2004, 196.

³ VAN MIERLO 1937, GLEBA 2004, 196.

⁴ VAN MIERLO 1937, VERACHTERT 1973, 45-47, GLEBA 2004, 196.

⁵ GLEBA 2004, 196.

⁶ PLEIJ 2003, 359-360.

⁷ VVB, onder het trefwoord 'begijn'.

⁸ GALLOWAY 2000, 159.

⁹ Al was ook dit niet overal het geval: GLEBA 2004, 200, vermeldt hieromtrent de statuten uit 1309 van het begijnhof in Wesel.

In de eerste plaats valt de omvang van de collectie op. Ze bestaat uit 17 handschriften en 56 drukken, variërend van enkele (Hs 6) tot enkele tientallen (Hs 01) tot honderden pagina's dikte (Dr 01-03).

De muziekcollectie van het Turnhoutse begijnhof is niet alleen vrij uitgebreid, ze getuigt ook van de continuïteit van de liturgische zang in het Turnhoutse begijnhof. De drukken en handschriften dateren immers van de zestiende tot de vroege twintigste eeuw.

Tabel: overzicht van handschriften en drukken

Handschriften	Drukken
16de eeuw	1
17de eeuw	2
18de eeuw	9 + 15 ¹⁰
19de eeuw	4 + 4
20ste eeuw	1 + 7
	17de eeuw 3
	18de eeuw 2 + 3 (s.d.) ¹¹
	19de eeuw 14 + 19 (s.d.)
	20ste eeuw 12 + 25 (s.d.)

Topstuk van de collectie is ongetwijfeld het handschrift 1, een responsoriaal processionale. Onder dit type processionale definieert Michel Huglo een boek met processiegezangen waar voornamelijk de responsoria een ruime plaats toebedeeld krijgen. In zijn studie definieert Huglo negen verschillende types processionale, waarvan het responsoriaal meest verspreide type is. Het komt vooral voor vanaf 1500 en documenteert een grote variatie aan repertoires voor het hele kerkelijk jaar.

Het Turnhoutse handschrift is te dateren rond 1550. Of het ook gemaakt is in of voor het begijnhof is niet met zekerheid vast te stellen. De verluchte initialen zijn van wisselende kwaliteit en maken gebruik van een aantal klassieke types en modellen uit de miniatuurkunst. Vooral in het tweede deel van het handschrift lijkt in de vorm van de initiaalletters een invloed van de Moderne Devotie vast te stellen. In de huizen van deze beweging was de handschriftproductie, bestemd voor de verkoop, een belangrijke bron van inkomsten.

Het grootste deel van de handschriftencollectie bestaat uit papieren handschriften, vervaardigd in de zeventiende en achttiende eeuw. Slechts enkele handschriften zijn gedateerd (Hs 2: 1655, Hs 10: 1779). Van Hs 4 mogen we aannemen dat de brief die ter versteviging mee werd ingebonden (gedateerd 1768) deel uitmaakte van de oorspronkelijke band van het handschrift, zodat dit na 1768 kan worden gedateerd.

Opvallend zijn de parallelten in inhoud en opbouw tussen de handschriften 3, 4 en 5 (in het bijzonder tussen 3 en 5), 6 en 7, 10, 11 en 12. Deze achttiende-eeuwse handschriften vormen een samenhangende groep binnen de handschriftencollectie en bevatten een schat aan informatie omtrent het repertoire en de liturgie van de begijnen.

De overige handschriften staan eerder elk op zich. Een belangwekkende overeenkomst die zeker het vermelden waard is, is de toevoeging van de mis voor het feest van Transfiguratie aan Hs 1 (gedateerd 1626). Wellicht zijn deze misgezangen door een begijnenhand toegevoegd aan het handschrift. De hand is immers dezelfde als de

¹⁰ De tabel vermeldt hier de volledige handschriften + de handschriftfragmenten uit Hs 15. De som van alle handschriften is bijgevolg hoger dan het voorheen genoemde totaal van 17 handschriften.

¹¹ De tabel vermeldt hier de gedateerde + de ongedateerde drukken. Bij de ongedateerde (s.d.) drukken tellen de fragmenten uit Dr 56 telkens voor 1, de som is derhalve hoger dan het voorheen genoemde totaal van 56 drukken.

schrijfster van handschrift 2 (gedateerd 1655). De veronderstelling dat dit tweede handschrift door een begijn werd genoteerd, lijkt gerechtvaardigd door de inhoud ervan, en de inhoudelijke overeenkomsten met de andere handschriften uit de collectie.

Ook in de drukken staat een aantal belangrijke gegevens genoteerd. Dr 1 (1648) vermeldt op het dekblad dat het in 1775 aan het koor van het begijnhof toebehoort. Dr 5 (1765) was dan weer eigendom van het kapittel van de Turnhoutse Sint-Pieterskerk.

Zowel in druk als in handschrift is een aantal fragmenten bewaard gebleven. Anders dan men geneigd zou zijn te denken, zijn dit niet steeds ontbrekende delen uit grotere gehelen. Af en toe gaat het om op zich staande, afzonderlijk genoteerde gebeden of gezangen. Een afzonderlijk, makkelijk mee te nemen blaadje met daarop één of enkele gebeden of gezangen was praktisch bij processies, zoals bijvoorbeeld bij Hs 15/2 (palmzondag) of Hs 15/4 (kruisdagen), of bij het zingen van de begrafenisgezangen, zoals te vinden op Hs 15/12, 15/13, 15/14, 15/15 en Dr 56/7. Ook deze kleine ‘fragmenten’ maken deel uit van het processie-gerelateerde materiaal.

Devotie, liturgie en muziek

Welke informatie kunnen we nu uit de Turnhoutse handschriften afleiden? Ze leveren een schat aan gegevens omtrent de devotionele en liturgische aandachtspunten van het begijnengeleven. Globaal kunnen we stellen dat bijzondere aandacht uitging naar een devotie die betrokken was op – uiteraard – het leven en lijden van Christus, voornamelijk ook in zijn lichamelijke dimensie. Dit betekent een bijzondere devotie voor het sacrament, het *Corpus Christi*, en daarnaast devoties voor het Kruis, de Naam van Jezus, het H. Bloed, het H. Gelaat (waaraan een kapel in het Turnhoutse begijnhof is opgedragen). De devotie strekt zich verder ook uit tot de onmiddellijke omgeving van Jezus Christus: Maria, Jozef, de H. Familie, de engelen, de Drievuldigheid.¹²

Van dit alles is de sacramentsdevotie in elk geval de meest opvallende. Er is in de begijnen-context een bepaalde traditie aan te wijzen omtrent het lijden van Christus en de sacramentsmystiek. Het feest van Corpus Christi werd in de dertiende eeuw ingesteld (1246 in Luik, 1264 voor de hele kerk) op instigatie van Juliana van Cornillon, een cisterciënzer non. Niet toevallig was zij werkzaam in de omgeving van Luik, de regio waar de begijnenbeweging zou zijn ontstaan. De beroemde dertiende-eeuwse *mulieres religiosae* betrokken deze devotie tot het lichaam van Christus in hun mystieke teksten. Na het concilie van Trente zette de verspreiding van de sacramentsdevotie zich in versneld tempo verder: ‘If the Virgin Mary had been at the centre of medieval popular devotion, the Blessed Sacrament took over at the Counter-Reformation. This may be observed in three specific ways.’¹³ Harper doelt hier in eerste instantie op de viering van het feest van Corpus Christi zelf, en in de tweede plaats op de zegening met het H. Sacrament. Oorspronkelijk eigen aan de vespers van Sacramentsdag zelf, werd de zegening of benedictie een vertrouwde toevoeging aan een officie-dienst (vespers), en werd uiteindelijk verzelfstandigd tot een afzonderlijke devotionele viering (het lof), waarvoor eigen muzikale zettingen werden gecomponeerd. ‘Many musical settings of

such texts as *Adoro te devote*, *Ave verum corpus*, *O sacrum convivium*, *O salutaris hostias*, and *Tantum ergo* have been composed for Benediction.’¹⁴

Blijkens de liturgische voorschriften in Hs 3 werd de benedictie in Turnhout gehouden op de feesten van Catharina van Alexandrië (25 november), Begga (17 december), O.L.V.-Hemelvaart (15 augustus), O.L.V.-Ontvangenis (8 december), Kruisvinding (3 mei) en Anna (26 juli). Hs 14 vermeldt ook de benedictie op het feest van Cecilia (21 november). Andere handschriften (4, 5, 6, 9, 11) vermelden verscheidene andere benedicties: de ‘hooge’, ‘nonne’, ‘laeste’ benedictie, de benedictie voor de mis. Hs 16 vermeld er één met componistennaam (*Bénédiction par B. de Vieuxbois*). Onveranderlijk werd bij de zegening het *Tantum ergo* gezongen. In de Turnhoutse handschriften komt het dan ook zeer veelvuldig voor.

Het feest van Transfiguratie (6 augustus) werd in 1456 erkend voor de hele kerk, in 1626 werd de mis voor dit feest aan het Turnhoutse Hs 1 toegevoegd. De hymne *Quicumque Christum quaeritis*, bestemd voor de vespers, komt ook voor in Hs 10 en 14. Thematisch nauwer aansluitend bij de devotie tot het H. Lichaam is het feest van de Zeven Smarten van Maria (15 september), dat in muzikaal opzicht vooral bekend is door de gelijknamige mis (*Missa de septem doloribus*) van Pierre de la Rue (ca. 1452-1518). De liturgie voor dit feest vond echter vooral na de zestiende eeuw verspreiding. Hs 2 bevat de *missa propria* voor dit feest, Hs 13 de vespers, andere handschriften een hymne of het *Stabat mater*. Ook het feest voor de H. Naam van Jezus (zondag tussen Nieuwjaar en Driekoningen) vond na de zestiende eeuw ingang in de Nederlanden. In de Turnhoutse handschriften komt het voor in de Hs 3, 5, 14 en 17. Meer traditionele feesten zijn die voor de Kruisvinding en de Kruisverheffung (14 september), gedocumenteerd in de Hs 2, 3, 10, 12 en 14.

Tot de feesten van negentiende-eeuwse origine behoort het H. Hart (vrijdag na het octaaf van Sacramentsdag), een feest dat pas in 1865 voor hele kerk werd erkend. De kerkelijke erkenning betekende, net als het feest van Corpus Christi, eerder een regularisatie van een bestaande praktijk: vooral in Frankrijk was het populair, en reeds in 1765 erkend. Voornamelijk vanaf 1850, en zeker na 1875 vond het Europese verspreiding. Muziek voor deze devotie is te vinden in 15/26, en de drukken 16, en 23. Het feest ter ere van het H. Bloed (1 juli) werd iets vroeger ingevoerd (1849). Hs 8 en 14 bevatten een hymne voor de vespers voor het feest. Dr 56/4 toont dat de liturgische vernieuwingen in Turnhout op de voet werden gevolgd: het gaat hier om twee toevoegingen aan het brevier, met het officie voor het H. Bloed, gedrukt in 1851, twee jaar na de invoering van het feest. Een handgeschreven toevoeging aan Dr 3 toont dat de bestaande drukken tot in de negentiende eeuw werden gebruikt en aangepast aan de noden van de dag. De hymne ter ere van het feest van het H. Gelaat is in dezelfde sfeer te situeren (Dr 54).

De liturgische uren die in acht werden genomen lijken overeen te stemmen met die uren die in de parochiekerken werden gevierd. Voor wat het officie betreft zijn het voornamelijk de vespers en het lof die in de handschriften voorkomen, soms de lauden of de completen. Verder zijn er hoofdzakelijk mis- en processiegezangen. Behalve de genoemde feesten en devoties weerspiegelen de handschriften het leven en vooral het sterren op het begijnhof. Begrafenisgezangen (*in exequiis*) of gezangen ter herdenking van de overledenen (*pro defunctis*) komen in de meerderheid van de handschriften voor.

¹² Synthetisch in VERACHTERT 1973, 32-34.

¹³ HARPER, 1991, 163.

¹⁴ HARPER, 1991, 164. Het derde punt dat hij citeert, de 40-uren-devotie, ontstond in Milaan. Of het ook voor de begijnhoven van enig belang is, is tot nog toe onduidelijk.

Het misrepertoire is relatief beperkt, en houdt zich hoofdzakelijk aan het standaardkyriale. Een opvallende verschijning zijn in dit opzicht de verschillende vermeldingen van de *Baalsche mise* ofte *missa Dominicanorum* (Hs 3, 5, 10, 12), in twee handschriften vergezeld van een *Spaensche misse* (Hs 10, 12). Naast het processierepertoire, vertegenwoordigd in Hs 1 en in de genoemde ‘fragmenten’ wordt voor een aangelegenheid als het bezoek van een bisschop door enkele handschriften (Hs 2, 3, 5, 15/16) in de nodige gezangen en versikels voorzien.

Wat de heiligen betreft, is de devotie voor Maria uiteraard geen onverwacht verschijnsel. Zeer veel gezangen zijn vervat in de handschriften, en ook heel wat van de negentiende-eeuwse handschriften en drukken zijn Maria-gerelateerd.

Specifieker voor de voorgaande periode uit de kerkgeschiedenis (zeventiende en achttiende eeuw) zijn daarentegen de gezangen ter ere van Jozef. De verering voor Jozef nam vooral vanaf de zestiende eeuw een hoge vlucht. Enkele hymnen van de hand van Girolamo Casanata (te dateren voor 1700) komen in de Turnhoutse handschriften voor (Hs 3, 5, 12, 16). Twee heiligen wier verering in de Turnhoutse collectie sporen heeft nagelaten zijn Thomas van Villanova (gecanoniseerd in 1658) en Johannes van het Kruis (gecanoniseerd in 1726). Concreet gaat het om respectievelijk de toevoeging van een *Benedicamus Domino* voor de vespers van Thomas van Villanova (18 september) in het antifonarium uit 1651 (Dr 3) en een brevier-aanvulling met het officie voor Johannes van het Kruis (Dr 56/1) uit 1738. Opnieuw blijkt dat de liturgische vernieuwingen in het Turnhoutse begijnhof trouw werden gevolgd.

Iets meer muziek is bewaard voor Rochus, de heilige die sinds de vijftiende eeuw aanroepen werd tegen de pest (Hs 3, 15/7). In dezelfde context is de pest-antifofoon *Hee est preclarum vas te situeren* (Hs 4, 6, 7, 8).¹⁵ Tenslotte een heilige die de Turnhoutse handschriften bijzonder maakt: Begga, de zogenaamde patronus van de begijnen. Ze leefde in de zevende eeuw (overleden ca. 693) en is dus allermest in de begijnenbeweging onder te brengen. Niettemin werd ze op basis van naamverwantschap in de loop van de zeventiende eeuw steeds populairder als patroonheilige van de begijnen. Vooral de publicatie van de *Vita S. Beggae* (Leuven, 1631), een tekstencompilatie samengesteld door Jozef Geldolf van Rijkel, abt van de Leuvense Sint-Gertrudisabdij speelde hierin een belangrijke rol. Muziek voor Begga is bewaard in de Hs 3, 5, 8, 11, 12, 15/7.¹⁶

Wat de uitvoering van het gregoriaans betreft, geven de handschriften vanaf de achttiende eeuw (Hs 3 e.v.) duidelijke indicaties voor het onderscheid tussen de ‘solo-’ en de ‘koor’-zang. Deze praxis is uiteraard veel ouder, maar wellicht werd in de zestiende en zeventiende eeuw nog in ruimere mate gesteund op de traditionele liturgische gebruiken omtrent het uitvoeren van de gezangen. Die gebruiken maakten deel uit van het ceremoniële karakter van de liturgie en behoefden dus geen expliciete voorschriften; deze werden door de context ingevuld. Vanaf de achttiende eeuw werd ook liturgische muziek in toenemende mate als muziek *tout court* beschouwd en bijgevolg op gelijke voet behandeld, wat het toevoegen van muzikale ‘uitvoeringscategorieën’ als de oppositie solo-koor verklaart.

Vanaf diezelfde periode is ook de begeleiding door orgel in de handschriften gedocumenteerd, hetzij door het toevoegen van uitgeschreven orgelpartijen, hetzij door het toevoegen in van kleinere nootjes onder de zang. Hiermee worden indicaties gegeven

voor de begeleidende akkoorden. Een gelijkaardige begeleidingspraxis is gedocumenteerd voor het begijnhof van Lier.

Van de negentiende-eeuwse uitvoeringswijze van zowel zang als orgelbegeleiding kunnen we ons een concreter beeld vormen via het tractaat van de Mechelse priester N.A. Janssen. Van diens *Les vrais principes du chant grégorien* (Mechelen, 1845) bleef in Turnhout enkel de titelbladzijde bewaard (Dr 8/3). Uit nog bestaande volledige exemplaren is af te lezen hoe Janssen niet enkel de theorie en geschiedenis van de gregoriaanse zang beschrijft, maar ook toelichtingen geeft bij het zingen van de mis en het officie, over de uitvoering¹⁷ en zelfs het componeren van de zang¹⁸, en over de orgelbegeleiding¹⁹.

Besluit

In vergelijking met de voorlopig verzamelde gegevens is alvast duidelijk dat de muziekcollectie uit het Turnhoutse begijnhof qua omvang uniek is.

Van de meeste beginhoven is zeer weinig boekenmateriaal bewaard, laat staan van muzikale aard. Als er al iets is overgebleven, dan gaat het hooguit om een handvol handschriften en/of drukken. Zo beschikken we over materiaal uit de beginhoven van Aarschot, Antwerpen, Leuven, Lier, Mechelen, Tongeren, Amsterdam en Haarlem.²⁰ Enkel in Brugge (Conventshuis De Wijngaerd in het Groot Begijnhof) is een collectie bewaard van iets kleinere omvang en gelijkaardige chronologische situering. Uit een ongepubliceerde noodinventaris van Veronique Lambert blijkt dat deze een iets groter aandeel aan oudere handschriften bevat. Verder is deze collectie nog niet onderzocht.²¹

Wat het instrumentale aandeel betreft, zijn naast Turnhout enkel de beginhoven van Lier en Leuven enigszins vertegenwoordigd: Lier werd hoger al vernoemd omwille van de orgelbegeleiding van het gregoriaans, in Leuven gaat het om liturgische muziek van de achttiende-eeuwse componist Krafft.

Voor het ‘eigen’ liturgische repertoire van de begijnen betreft, is het voorkomen van de gezangen voor Begga zeker bijzonder te noemen. Even belangrijk is tenslotte dat door de ontdekking van deze beginhofcollectie de hoger aangehaalde devoties (als die voor het *corpus Christi*, het sacrament), waarvan het belang voor de begijnen-spiritualiteit al uit andere invalshoeken bekend was, nu ook in muzikale zin eindelijk *body* heeft gekregen.

¹⁷ ‘Vierde deel, Uitvoering van de gewyden zang’, p. 175-188.

¹⁸ ‘Aenhangsel I, Bevattende enige raedgevingen noopende het verveerdigen van een gregoriaensc zangstuk’, p. 189-208.

¹⁹ ‘Aenhangsel II, Waerschouwingen voor orgelisten’, p. 209-229.

²⁰ Zie onder meer HASCHER-BURGER 1999.

²¹ Bewaard in het documentatiecentrum van Resonant vzw, Parijsstraat 72b, 3000 Leuven.

¹⁵ DE LOOS 2002.

¹⁶ Een artikel over het Begga-officie is in voorbereiding.

Bibliografie

DE LOOS 2002

DE LOOS, Ike, *Een overlaer vat*, Tijdschrift voor Gregoriaans, 27, 2002, 23-27.

GALLOWAY 2000

GALLOWAY, Penelope, *Life, learning and wisdom: the forms and functions of beguine education*, in George FERZOCO & Carolyn MUSSIG (eds.), *Medieval Monastic Education*, London & New York: Leicester University Press, 2000, p. 153-167.

GLEBA 2004

GLEBA, Gudrun, *Klosterleben im Mittelalter*, Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 2004 (vnl. 196-205).

HARPER 1991

HARPER, John, *The Forms and Orders of Western Liturgy From the Tenth to the Eighteenth Century. A Historical Introduction and Guide for Students and Musicians*, Oxford: Clarendon, 1991.

HASCHER-BURGER 1999

HASCHER-BURGER, Ulrike, *Zang op het begijnhof*, Tijdschrift voor Gregoriaans, 24, 1999, 126-132.

PLEIJ 2003

PLEIJ, Herman, *Dromen van Cocagne. Middeleeuwse fantasieën over het volmaakte leven*, Amsterdam: Aula, 6de dr., 2003, (oorsp. uitg.: 1997).

VAN MIERLO 1937

VAN MIERLO, J., 'Béguins, bégunes, béninages', in M. VILLER (ed.), *Dictionnaire de spiritualité*, 1, Parijs: Beauchesne, 1937, kol. 1341-1352.

VERACHTERT 1973

VERACHTERT, Frans, e.a., *Voorsale des hemels ofte Het begijnhof in de XVII provinciën*, Retie: Kempische Boekhandel, 1973, 400+448+160 p.

VVB 2005

<http://www.volksverhalenbank.be/>

Inleiding op de inventaris

Situering

De muziekcollectie van het Begijnhof van Turnhout is zeer de moeite waard, in de eerste plaats door haar omvang. Uit de meeste begijnhoven bleef nauwelijks muziek bewaard; de begijnen van Turnhout lieten een bestand na van 16 handschriften, 55 drukken en twee bundels met losse gezangen in respectievelijk handschrift en druk. Een groot deel daarvan komt uit de nalatenschap van pastoor Mermans. Dat wordt aangevuld met enkele stukken die in 2000 bovenkwamen op de zolder van de Infirmerie en die de Vrienden van het Begijnhof gered hebben van de vernietiging. Het pronkstuk van de collectie is ongetwijfeld hs01, een processionale uit het midden van de zestiende eeuw, genoteerd op perkament en versierd met verluchtingen.

Resonant vzw inventariseerde deze waardevolle muziekcollectie in 2004, in samenwerking met de vzw Vrienden van het Begijnhof Turnhout en TRAM 41 en met de steun van de Provincie Antwerpen.

Methodiek

In eerste instantie ordenden we de collectie. We scheidden de handschriften van de drukken en rangschikten ze zo chronologisch mogelijk.¹ Vervolgens begonnen we met de inventarisatie ervan. De handschriften kregen een zeer uitvoerige beschrijving omdat ze de meest waardevolle historische kern van de collectie vormen. In het bijzonder geldt dit voor de manuscripten 1 tot 9 en 15, die vnl. gezangenrepertoire bevatten, en voor de handschriften 10 tot 14, met gezangen met orgelbegeleiding, zowel in uitgeschreven melodieën als in kleine toegevoegde noten die akkoorden impliceren. De drukken beschreven we op stukniveau, omdat het om couranter repertoire gaat dat ook in veel andere collecties terug te vinden is. We inspecteerden ze zorgvuldig op handschriftelijke toevoegingen, die de boeken uit de collectie een bepaalde uniciteit verlenen. Ze geven immers verdere specificaties omtrent de lokale praktijken. We nemen ze uiteraard mee op in de inventaris.

De beschrijving van de handschriften beginnen we met een overzicht van de fysieke kenmerken: afmetingen, aantal folio's of pagina's (zie verder voor het onderscheid), notenschrift, eventuele datering, verdere bijzonderheden van de band.

Voor de besprekking van de gezangen hanteren we een vaste structuur.

We openen met de folio of pagina waarop de gezangen staan. Bij volledig ongepagineerde handschriften werken we met folio's; bij manuscripten die (deels) gepagineerd zijn spreken we over pagina's. Paginanummers tussen vierkante haken wijzen erop dat de betreffende bladzijde ongenummerd is.

In de tweede kolom geven we aan om welk genre het gaat, bijvoorbeeld een antfoon, responsorium of hymne. In hs01 was de bepaling ervan geen probleem, omdat het genre in het handschrift zelf genoteerd was. In de andere manuscripten vonden we evenwel geen genreaanduidingen. Vaak gaven het Liber Usualis, de 'Index of gregorian chants' of de online database CANTUS ons het antwoord,² maar omdat het repertoire

¹ De meeste handschriften waren ongedateerd.

² Zie de bibliografie voor een uitgebreide opsomming van de gebruikte bronnen.

vaak vrij lokaal is, en de hulpbronnen voor algemeen gebruik samengesteld werden (zoals het Liber Usualis) of nog in ontwikkeling zijn (zoals de CANTUS-database), konden we niet voor alle gezangen het genre bepalen. Bij die gezangen zetten we in de tweede kolom een vraagteken. Bij wijd verspreide teksten zoals die van de mis, of teksten die in het Liber Usualis geen genre-aanduiding krijgen, zoals het Te Deum, laten we die kolom open.

Het incipit volgt in de derde kolom. We moderniseerden het hoofdlettergebruik, met het Liber Usualis als leidraad, maar namen de spelling van het incipit ongewijzigd over. Uiteraard verschilt de schrijfwijze in de bronnen van de onze. Periode-eigen schrijfwijzen nemen we stilzwijgend over. Voorbeelden hiervan zijn het weglaten van de ‘p’ in ‘Alma Redemtoris’ (o.a. p. 27), het gebruik van ‘ij’ waar wij nu ‘i’ of ‘y’ hanteren, zoals in bijvoorbeeld ‘kijrie’ (o.a. p. 18), of ‘ou’ in plaats van ‘au’ in onder andere ‘ad loudes’ (p. 37). Ook het gebruik van ‘sc’, ‘s’ en ‘c’ verschilt in veel gevallen van het onze en behouden we zonder commentaar. Vermoedelijke schrijffouten als ‘O Dotor [sic] optime’ (p. 104) of ‘in didicatione templi’ (p. 16) worden wél gevolgd door ‘[sic]’.

Originele aanwijzingen of opmerkingen noteren we in de vierde kolom. Het gaat dan bv. om de bepaling van het feest waarop een gezang uitgevoerd moest worden, de modus waarin een psalm na een bepaalde antfoon gezongen moest worden, of aanduidingen over welke delen de solist moest brengen en welke het koor. Eigen toevoegingen plaatsten we tussen vierkante haken.

We probeerden te achterhalen bij welk feest een reeks antifonen of andere specifieke teksten horen. De informatie die we vonden, voegden we toe in de vijfde kolom.

De laatste kolom tot slot bevat gegevens over het gezang die tot dan toe niet aan bod kwamen, bijvoorbeeld wanneer de tekst onvolledig is, of een mistekst alternativum genoteerd is, dus afwisselend een zin(sdeel) wél en het volgende niet. De lengte van hymnes drukken we uit in strofen. Van de teksten die tot het standaardrepertoire behoren, konden we makkelijk nagaan of de tekst volledig opgeschreven werd of niet. We geven in dat geval met ‘volledig’, ‘enkel de oneven strofen’ of ‘enkel de eerste strofe’ weer welke tekstfragmenten opgenomen werden in het handschrift. In enkele gevallen vonden we de tekst niet terug in andere bronnen, en weten we dus niet of een tekst al dan niet volledig genoteerd werd. Dat geven we weer door het aantal strofen van de tekst te vermelden.

De gezangenindex op het einde van deze inventaris geeft een overzicht van de opgenomen tekstincipits en de bladzijden van deze inventaris waarop ze te vinden zijn.

Zoals eerder gezegd, beschrijven we de drukken minder diepgaand. Voor alle drukken geven we minstens de bibliografische referentie en een fysieke beschrijving. De bibliografische referentie bestaat uit de naam van de componist, de titel, de naam van de drukker en de plaats, en het jaar van de druk. Onder fysieke kenmerken verstaan we de omvang, de afmetingen, de ‘verschijning’ (gaat het om een partituur of om losse partijen?), de bezetting en het soort notatie. Interessante toevoegingen in handschrift nemen we ook op, zoals de signatuur van een eigenaresse of notities in verband met de liturgie.

Tot slot willen we een woord van dank richten aan degenen die ons geholpen hebben bij het maken van deze inventaris: Chris Coppens en Mark Derolez van het Tabularium van de K.U.Leuven, die ons tips gaven over terminologie; Sofie Taes en Robbe Herremans voor het nalezen van de inventaris.

Pieter Mannaerts
Els Vercammen
Leuven, december 2004

Afkortingen

- am: Ave Maria (volledig gebed)
an: antifoon

can: canticum

f: folio

impr: improperia
p: pagina
pref: prefatio

rb: responsorium breve
re: responsorium
rev: responsoriumvers

sb: schutblad
seq: sequentia

T.P.: Tempore Paschale

v: versus
vdb: voordekblad

Handschriften

B TUburg Hs 01 Responsoriaal processionale

III + 65 perkamenten folia, 298 x 203 mm, bladspiegel: 200 x 134 mm, ongepagineerd; f. I^r, II^v, III^v, 60v, 63v-65v blanco; klavier op f. 8, vdb, f. I-III, f. 61r-63r van latere datum (f. 61r-63r gedateerd 1626); dubbele kantlijnen horizontaal en verticaal, in inkt; rubrieken in het Latijn en het Nederlands in rode inkt

Band in hout, overtrokken met gestempeld leder, 5 koperen knoppen voor en achter, 4 hoeken versterkt met koper, 2 sloten, niet meer intact (midden 16^e eeuw)

vdb: papier, 9 notenbalken van vijf lijnen, open kwadraatnotatie, custos
f. IV: 8 notenbalken van vijf lijnen (bij ondersche ontbreken c- en e-lijn), open kwadraatnotatie, custos
f. II^r: gebed, gevuld door twee notenbalken van vijf lijnen, open kwadraatnotatie, custos
f. III^r-3^v: enkel tekst
f. 4^r-60^v: 6 notenbalken per pagina, notenbalken van vijf lijnen, zwarte kwadraatnotatie, custos
f. 61r-63r: 6 notenbalken per pagina, notenbalken van vier lijnen, zwarte kwadraatnotatie, custos

Vermoedelijk 2de helft 16^e eeuw, toevoeging achteraan gedateerd 1626

Een aantal gebeden voortaan is genoteerd door dezelfde hand die f. 9r-27r van Hs 02 schreef (op voorplat gedateerd: 1655).

Inhoud

Martius 7 – S. Thomae de Aquino Conf. et Eccl. Doct.		
Vdb	Lecti	Videet qualem charitatem
	o	Scimus quoniam cum apparatu[erit]
	v	Stella soli extirpavit
f. Iv	an	
f. II ^r	?	Filius suus nihil
f. III ^r -3 ^v		Gebeden

				Temporum Adventus
f. 4r	an	Missus est Gabriel Angelus	Inden advent	
	an	Ecce Dominus veniet et omnes	Antifon]	
	an	O Virgo virginum quomodo fiet	An[ifon]	
			An[ifon]	
f. 4v	re	Vir iste in populo	De Sancto Andrea Apostolo	Festum Novembris. 30. –
f. 5r	v	Pro eo ut me diligenter		Sancti Andreae Apostoli
			Responsoriu[m]	
			V[ersus]	
f. 5v	re	Beatus] Nicolaus iaf[m] triumpho	De Sancto Nicolao	Festum Decembris. 6. – S.
f. 6r	v	Ut apud Christum eius patrocinis		Nicolai Episcopi, Confessoris
			R[espensorium]	
			V[ersus]	
f. 6v	re	In co[n]ceptione B[ealte] Marie	In co[n]ceptione B[ealte] Marie	Festum Decembris. 8. – In
f. 7r	v	Virginis	Virginis	Conceptione Immaculata
			R[espensorium]	B.M.V.
f. 7v	re	Cordis ac vocis iubilo pangamus	Op[er]e heyligen Kersavont	In Vigilia Nativitatem Domini
	v	Suscipe Deus	R[espensorium]	
			V[ersus]	
f. 8r	re	Iudea et Ihersalem	Opten heyligen Kersdach	In Nativitate Domini
	v	Constantes estote videbitis	R[espensorium]	
			V[ersus]	
f. 8v	re	Verbum caro factum est	Canticu[m] Ambrosii	Pro Gratiarum Actione
	v	In principio erat verbum	Lauda Angelica	
			Te Deum laudamus	
f. 12r	re	Van Sint Jan Apostel ende Evangelist		Festum Decembris. 27. – S.
f. 12v	v			Joannis Apostoli et
				Evangelistar[ae]
			R[espensorium]	
			V[ersus]	
				Cor tonitru[t] tui Deus
				Dictio senatu
				v

			Innocentium martyrum
f. 13r	re	Centum quadraginta	
f. 13v	v	Huius empli sunt ex hominibus	
f. 14r	re	Gaude Maria Virgo	Op Onser Vrouwen Lichtmis dach
	v	Gabrielem archangelum scimus	R[esp[on]soriu]m V[er]sus
f. 15r	re	Petre amas me	Van Sinte Peeter
	v	Domine tu omnia nosti	R[esp[on]soriu]m V[er]sus]
f. 15v	re	Quomodo fiet istud respondens	Op Onser Vrouwe[n] dach
f. 16r	v	Ideo quem quod nasceret	R[esp[on]soriu]m Annuntiationis
			R[esp[on]soriu]m
f. 16v	an	Salve Regina	V[er]sus
f. 17r	v	Virgo mater ecclesie	V[er]sus
f. 17v	v	Virgo clemens	
	v	Gloriosa Dei mater	
f. 18r	re	Ubi est Abel frater tuus	Dominica in Septuagesima
f. 18v	v	Maledicta terra in opere tuo	R[esp[on]soriu]m Ve[rsus]
f. 19r	re	Benedicens ergo Deus	Dominica in Sexagesima
f. 19v	v	Hoc euit signum federis	R[esp[on]soriu]m
f. 20r	re	Doctus est Ihesus in desertum	Dominica P[ri]ma in Quadragesima
	v	Et cum ievirasset	R[esp[on]soriu]m V[er]sus

				Dominica II. in Quadragesima
f. 20v	re v	Vidi Dominum facie ad faciem Et dixit nequam ultra voceris	Den tweede[n] sondach inde Vaste[n] R[esp]onsorium V[ersus]	
f. 21r f. 21v	re v	Nunciaverunt Iacob Cumque audisset Iacob	R[esp]onsorium V[ersus]	Den derden so[n]dach in de Vaste[n]
f. 22r f. 22v	re v	Audi Israhel precepta Domini: Observa igitur et audi	Opten vierden sondach	Dominica III. in Quadragesima
f. 23r	re v	Usquequo exaltabitur inimicus meus Qui tribulant me	R[esp]onsorium V[ersus]	Dominica IV. in Quadragesima
f. 23v	re v	Circumdederunt me viri mendaces Quoniam tribulatio proxima est	Opten Goeden Vridach	Dominica V. in Quadragesima
f. 24r	re v	Popule meus quid feci	[Aanduiding] Duo pueri (bij Agios) en Chorus (bij Sanctus) Hic disco operiat crucem cantando solus p[res]yb[yle]r V[ersus]	Feria VI in Passione et Morte Domini
f. 25r	an	Ecce lignum Crucis		
f. 26v f. 27r	v hy	v an an Crucem tuam adoramus Deus misereatur nostri Crux fidelis inter omnes etc.	Tempore Paschali! T.P. An[tifoon]	Dominica ad Completorium T.P.
f. 27r	re	Christus resurgens ex mortuis	R[esp]onsorium	
f. 28r	v	Dicant nunc Iudei	V[ersus]	Commemoratione Commune
f. 28v	an	Lux perpetua habebit Sanctis	Suffragiu[m]	Sanctorum. T.P.
			Ad aspersione[m]	Ad Aspersionem Aquae
			V[ersus] An[tifoon]	Benedictae T.P.
				Commemorationes Communes
				Sanctorum
				In Ascensione Domini
				In Festo Pentecostes
f. 29r f. 29v	v an	Vidi aquam egredientem	Opte[n] asce[n]siedach	In Festo Ss. Trinitatis
f. 30r f. 30v f. 31r	re v an	Confitemini Domino Fili Iherusalem venite	R[esp]onsorium	R[esp]onsorium
f. 31v f. 32r	v an	Omnis pulchritudo Domini A summo celo egressio Si diligeretis me	An[tifoon]	Opte[n] Heilige[n] Psinxendach
				R[esp]onsorium
				Antiphona
				Va[n]der Heiliger Drivuldichh[et]
				R[esp]onsorium
f. 32v	re	Honor virtus et potestas	V[ersus]	V[ersus]
f. 33r	v	Trinitatis lux perennis	An[tifoon]	An[tifoon]
f. 33v	an	Te Deum Patrem	R[esp]onsorium	R[esp]onsorium
f. 34r	re	Tibi laus tibi gloria	V[ersus]	V[ersus]
f. 34v	re	Et benedictum nomen		
f. 35r	v			
f. 35v	re	Regnum mundi et ornamenti		
		Eructavit cor meum		
		Regnum celi et vite coronam		
	v			
		Gloriantur in conspectu		
		V[ersus]		
				De venerabili sacrame[n]to corporis
				Christi
				R[esp]onsorium
				V[ersus]
f. 36r	re	Homo quidam fecit cenam[ ]		In Festo Corporis Christi
f. 36v	v	Veritate commeditate panem meum		

f. 37r	an	O sacram covirum [sic]	An[ifoon]					
f. 37v	re	Respxit Helias ad caput	R[esponsorium]					
f. 38r	v	Si quis manducaverit	V[er]sus					
f. 38v	re	Tuam crucem adoramus						
	v	Adoramus te Christe						
f. 39r	re	Gande Sancta Dei genetrix						
f. 39v	an	Inviolata intacta et casta						
f. 40v	re	Terribilis est locus iste						
f. 41r	v	Cumque eviglasset Jacob						
f. 41v	re	Benedic Domine dominum istam						
f. 42r	v	Conserua Domine						
f. 42v	re	Inter natos mulierum						
f. 43r	v	Fuit homo missus a Deo						
f. 43r	re	Felix Maria unxit						
f. 44r	v	Mixtum rore balsami						
f. 44v	re	Strinxerunt corporis membra						
	v	Carnifices vero urgentes						
f. 45r	re	Sturps Yesse virginam						
f. 45v	v	Virgo Dei genitrix						
f. 46r	re	Felix namque es sacra virgo Maria						
	v	Ora pro populo						

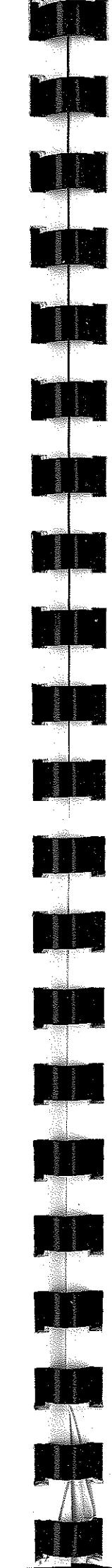
10

			In nativitate Beate Marie Virginis
f. 47r	re v	Ad autum Domini nostrum Ut vitium virtus	R[esp[on]soriu]m V[er]sus]
f. 47v f. 48r	re v	Te sanctum Dominu[m] Cherubin quoque et Seraphin [sic]	R[esp[on]soriu]m V[er]sus]
			De Sanctis
f. 48v	re	Tua sunt hec Christe	R[esp[on]soriu]m
f. 49r	v	Gloria virtus et gratia	V[er]sus
f. 49v	re	Concede nobis Domine quesumas	R[esp[on]soriu]m
f. 50r	v	Aduerent nos eorum merita	V[er]sus
			De Sancto Martino Episcopo
f. 50v f. 51r	re v	Martinus Abrahe sinu Martinus episcopus migravit	R[esp[on]soriu]m V[er]sus]
f. 51v f. 52r	re v	Virgo flagellatur crucienda Sponsus amat sponsam	R[esp[on]soriu]m V[er]sus]
			De Sancta Catharina
f. 52v	re	Qui sunt hi qui ut nubes Dorsa eorum plena sunt oculis	R[esp[on]soriu]m Antifon ³
f. 53r	re	Cives apostoloru[m] et domestici Audite preces	De apostolis R[esp[on]soriu]m V[er]sus
f. 53v	v		R[esp[on]soriu]m
f. 54r	re	Quatuor animalia ibant	Commune de apostolis

3 I.p. v. vers (N.).

f. 54v	v	Exat autem visio discurrens	V[er]sus		
f. 55r	re	Cum ambularent animalia	R[esponsoriu]m	Festum Septembri. 21. – S.	
f. 55v	v	Cum elevarentur	V[er]sus	Matthaei Apost. et	
f. 56r	an	Hic est vere martyr qui pro christi	De uno M[arty]re	Evangelistae	
f. 56v	re	Certane[n] magnu[m] habuerunt	De Martyrib[us] pluribus	*	
f. 57r	v	Isiti sunt Sancti qui pro testamento	An[te]foona	De pluribus Martyribus	
f. 57v	re	Tradiderunt corpora tua	R[esponsoriu]m		
f. 58r	v	Sint lumbi vestri	V[er]sus		
f. 58v	re	Vigilate ergo quia rescitis	De Confessorib[us]	De Confessore Pontifice	
f. 59r	an	Iustum deduxit Dominus	R[esponsoriu]m		
f. 59v	an	Sicutile est regnum celorum[us]	V[er]sus	De uno confesso[no] [sic] po[n]tifice	De uno Confessore non
f. 60v	re	Magnificat	An[te]foona	Pontifice	Pontifice
f. 61r	in	Audivit vocem de celo	De Virginibus		
f. 61v	ps	Media nocte clamor factus est	Responsoriu		
f. 62v	al	Illuxerunt coruscationes	V[er]sus	In festo Transfigurationis D[omi]ni	Festum Augusti. 6. –
f. 63r	of	Quali[n] dilecta tabernacula	N[ost]ri[us]ni Jesu Chri[sti]	Transfiguratio D.N. Jesu	Christi
	co	Alleluia. Candor est lucis aeternae	Introitus		
		Gloria et divitiae	Psalmus		
		Visionem quam vidi stis	All[eluia]		
			Offertorium		
			Communionis		

Einde gedateerd: 1626 (mis voornt
één geheel, is later toegevoegd)

B TU beg Hs 02 Verzamelhandschrift (gezangen voor vespers & lauden; mis)

V + 8 + 32 + IV papieren folio's, goud op de snee, 151 x 200 mm (135 x 156 mm); f. 1-8 en f. 29-40 ongepagineerd, f. 9-27 gefoliederd in Arabische cijfers als f. 1-19 (huidige f. 21-24 in vroegere versie gefoliederd als f. 17-20), f. 28 gefoliederd als f. 25; ontbrekende folio voor sbsV1; sbl-V, f. 1-2, sbVIIv, sbVIIIr blanco

Band uit perkament (?) op karton; opschrift in gouden letters op voorplat: 'A W'; opschrift in goudletters op achterplat: '1655'

5 notenbalken per pagina, zwarte notenbalken van vijf lijnen – verschillende geschriften

f. 3r-8v: alleen tekst
f. 9r-28v: open kwadraatnotatie, custos
f. 29r-42v: open kwadraatnotatie, geen custos
sbVIr-IXv: alleen tekst

1655

Opschrift op sblr: 'Desen boek hoort aan de koor toe'; in rechterbovenhoek: L u? n? a C. f. a?
Opschrift op sbIXv: 'Joanna Francois [sic] de Hulder'

f. 3r-8v	hy	O Redentor stume carmen Audi index mortuorum Exurge Domine adiura nos Salvam fac populum tuum Domine Pater de celis Deus miserere nobis	Gebedsteksten en litanie	[In linkerbovenhoek] A.W.
f. 9r	an			In cena Domini
f. 11r	an	O Redentor stume carmen Audi index mortuorum Exurge Domine adiura nos Salvam fac populum tuum Domine Pater de celis Deus miserere nobis		
f. 11v	v			
f. 12r	lit			
f. 12v	an	Aufer a nobis Domine iniquitates nostras		
f. 13r	?	Omnes Sancti et Sancte Dei		
f. 14r		Kirne		

Enkel tekst	In Cena Domini
Initialen van de eigenares	
In linkerbovenhoek] A.W.	
In cena Domini	In Cena Domini
Vers	
Die litanien singt men op S	
Marcus dach	
En den eersten cruydsdach	
Annuntiatio B.M.V.	Annuntiatio B.M.V.

In festo Corporis
Christi

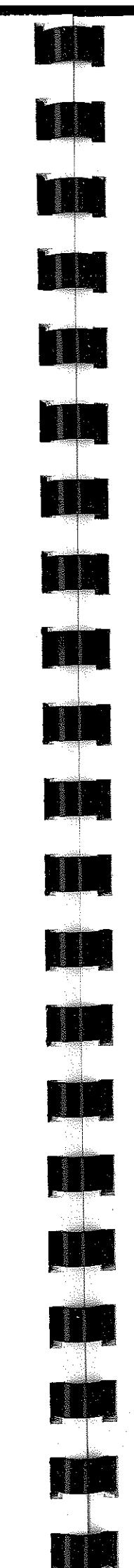
	re	Vers
f. 14v	v	Pascha nostrum immolatus Respxit Helias ad caput
f. 15v	v	Si quis manducaverit
f. 16r	re	Sicut Moyses exaltavit serpente
f. 16v	v	Non misit Deus filium suum Homo quidam fecit ceram
f. 17r	re	Venite, commedite panem
f. 17v	v	Ego sum panis vite patres vestri
f. 18r	re	Ego sum virus qui de celo descendit
f. 18v	v	Responsorium van kerkwijdinge
f. 19r	re	[Titel bij begin van gezang op derde notenball] Van kerkwijdinge responsorium
f. 19v	v	Vers
f. 20v	re	Vers
f. 21r	re	Cumque evigilasset Jacob
f. 21v	v	In dedicatione [sic] templi
f. 22r	an	Fundata est domus Domini
f. 22v	an	Lapides pretiosi ornates muri
		Porte Ierusalem ex sapphire et smaragde
		Pax eterna ab eterno patre
		Sanctificavit Dominus tabernaculum
		Terribilis est locus iste
		Gloriosum diem sacra veneratur ecclesia
		In ligno pendens nostro salutis
f. 23r	re	O crux splendidior concitis
f. 24r	v	Nos autem gloriarri

De Sancto Sacramento

	Vers	
		De Sancto Sacramento
		Responsorium
		Vers
		Corpus Christi
		In Dedicacione
		Ecclesiae

f. 25v	v	O crux ammirabilis evacuacio	Vers	Inventionis S. Crucis
f. 26r	an	Crucem sanctam subiit		
f. 26v	an	O Crixus benedicta		
f. 27r	an	Nativitatem hodiernam perpetue		Commemorationem van Oas
f. 27v	hy	Sacris solerantij juncta sint gaudia		Lieve Vrouwe dwelc men singt op H Cruijs
				In Festo Corporis Christi
				Volledig
				Festum Septembbris.
				15. — Festum Septem Dolorum B.M.V.
f. 29r	int	Stabat iuxta crucem	Introitus	Festum nomini B virginis
f. 29v	v	Muller ecce filius tuus	Psalmis [sic]	Marie in septembbris antifone
f. 30r	tr	Stabat Sancta Maria	Tractus	ad vesperas
f. 30v	v	O vos omnes qui transites per viam		1 [Psalmtoon] 5 toni
f. 30v	al	Alleluia [V] Virgo Dei genetrix		2 [Psalmtoon] 4 toni
f. 30v	co	Felices sensus Beate Marie Virginis		3 [Psalmtoon] 1 toni
	of	Recordare virgo mater Dei		4 [Psalmtoon] 4 toni
				5 [Psalmtoon] 1 toni
f. 31v	an	Missus est Angelus Gabriel		Ad Magnificat
				[Psalmtoon] 1 toni
an		A solis ortu		
an		Ave Maria		
f. 32r	an	Permaneat et magnificetur nomen tuum		
		Lauda Ierusalem Dominum		
		Marie nomen cunctas illustrat		
				Ps. 147

f. 32v	an	Mirabiles [sic] elationis maris sed mirabilior	Ad laudes antiphone
	an	Laudate in exultatione Marie	1 Psalmtoon] 1 toni
	an	Labia mea laudabunt te	2 Psalmtoon] 4 toni
f. 33r	an	Spiritus et anime iustorum	3 Psalmtoon] 2 toni
	an	Beneficium est Domino	4 Psalmtoon] 4 toni
	an	Maria Virgo omnium oculis	[Psalmtoon] 6 toni
	an	Stabat Mater	In secundis vespis ad Magnificat
f. 33v	seq	Juxta crucem tecum	Twaalf strofen op zelfde melodie, 2 op een andere melodie
f. 34r	hy	Kijke [Gloria] Laudamus te. Adoramus te.	Zeven strofen, qua melodie niet strofisch
f. 36v	hy	Sanctus Agnus Dei	Alternatim Alternatim Alternatim Alternatim
		Als men eenen bischop in haelt	Ordo ad recipiendum processionaler Episcopum
f. 39v	re	Ecce sacerdos magnus	Eerste strofe
	v	Benedictionem omnium gentium	Enkel tekst; volledig
f. 40v	hy	Tantum ergo	Enkel tekst; volledig
sbVIIr	seq	Lauda Sion	Enkel tekst; strofe 4-6
sbVIIIv	hy	Verbum supernum prodiens	van de hymne
sbIXr	hy	[Verbum supernum prodiens] Se nascent dedit sicutum	

B TÜbeg Hs 03 Verzamelhandschrift (antifonen en hymnen voor vespers & lauden)

71 + 1 + 1 papieren folio's, 150 x 198 mm, bladspiegel: 136 x 170 mm, p. 3-119 genummerd in Arabische cijfers; p. [120]-[146] niet genummerd; p. 1-2, 11-12 ontbreken (vormden 1 bifolium); p. 119, p. [137] blanco; p. [147]-[149] andere papersoort; p. [149] is tegen laatste katern van het oorspronkelijke papier geplakt, snee rood gekleurd – inhoudstafel voor p. 2-112 op vdb

Band in bruin leder op karton.

6 notenbalken per pagina, bruine notenbalk van vijf lijnen, verschillende geschriften

p. 3-95, [138]-[146]: zwarte kwaadraatnotatie, geen custos
p. 96-102, 104-111, 114-[121], [126]-[127]: combinatie van open kwaadraat-, open ronde en zwarte ronde notatie, geen custos
p. 103, 112-113 (eerste notenbalk), [128]-[129]: open kwaadraatnotatie met maatcijfer
p. 113 (vanaf tweede notenbalk), [122]-[125], [130]-[136]: moderne notatie
p. [147]-[149]: enkel tekst

Geschatte datering: 18de eeuw

Inhoud

p. 3	?	Agnus innocens opima victima O viva o amor o ignis	?
p. 4	v	Si quis manducaverit ex hoc	In honorem SS. Sacramenti. T.P.
p. 5	hy	O Salutaris hostia	In Pesto Corporis Christi. T.P.
p. 6	an	O sacrum conivium	Festum Maii. 3 – Festum
	an	Crucem sanctam subiit	inventionis Sanctae Crucis
p. 7	an	O quam suavis est	In Pesto Corporis Christi
p. 8	an	Salve Regina	De non Virginibus
p. 9	hy	Fortem virili pectore	Oneven verzen
			Oneven strofen

			Presta Pater als vooren Presta Pater als vooren	Festum Ss. Trinitatis, In Festo Corporis Christi, In Ascensione Domini
H. Drijvuldighijt, H. Sacramensdagh, ons H: hemelvart				
p. 78	hy hy	Jam lucis orto sidere Rector potens verax Deus Rerum Deus tenax vigor	Ad primam	Onder notenbalk telkens twee teksten; geft aan wanneer welke strofe gezongen moet worden: Sint pura cordis ... : altijd Gloria tibi ... qui natus es: HS (Hdag sacramens) Gloria tibi ... qui schandis: HM (tertia Hemelvart) Deo patri sit gloria ... HD (H Drijvuldig) Met Presta Pater ²
p. 79	hy			Oneven strofen
p. 80	hy hy	Nunc Sancte nobis Spiritus Rector potens verax Deus Rerum Deus tenax vigor	Sextam Presta Pater vooren Ad nonam Presta Pater	Onder notenbalk telkens twee teksten; geft aan wanneer welke strofe gezongen moet worden: Sint pura cordis ... : altijd Gloria tibi ... qui natus es: HS (Hdag sacramens) Gloria tibi ... qui schandis: HM (tertia Hemelvart) Deo patri sit gloria ... HD (H Drijvuldig) Met Presta Pater ²
p. 81	hy hy	Jam lucis orto sidere Nunc Sancte nobis Spiritus	Ad primam	Oneven strofen
p. 82		Presta Pater piissime Rector potens verax Deus Rerum Deus tenax vigor	Ad sextam Presta Pater als vooren Ad Nonam Tertiam	Met Presta Pater ²
p. 83	hy hy		In festo Pentecostes	Derde strofe van de hymne
p. 84	hy	Jam lucis orto sidere Rector potens verax Deus Rerum Deus tenax vigor	Ad primam [Na Gloria Patri] Veni creator Ad sextam Gloria	Niet genoteerd
p. 85	hy	Rector potens verax Deus		
			In festo omnium Sanctorum	
			Festum Novembris. 1 – Festum omnium sanctorum	
			In Dedicatione Ecclesiae	
			Kerckwijdinge	
			Ad primam	
			Ad tertiam	
			Ad sexta[m]	
			Ad nona[m]	
			Sancte Crucis	
			Ad primam	
			Ad tertiam	
			Gloria als voor	
			Sextam	
			Gloria als voor	
			Ad nonam	
			Gloria als vooren	
			Sancte Joseph	
			Ad primam	
			Ad tertiam	
			Presta	
			Sextam	
			Presta	
			Ad nonam	
			Presta Pater	
			In festum 18 septem dolorum B.M.: sponsi B.M.V.	
			Festum Septembri. 15 – Festum Septem Dolorum B.M.V.	
			Festum Junii. 29 – SS. apostolorum Petri et Pauli	
			Enkel incipit	

Symb	Quicunque vult salvus esse	Symbolum Athanasianum [LU 227-8]									
re	Ecce sacerdos magnus	Als den bisschop ingehaelt woort									
p. 95	an	B.M. Dolorum									
		Ad Magnificat in 2 vespere [Psalmtoon] 4 toon									
p. 96	hy	Missa dominicanorum [sic] alias Balsche Missie									
p. 97	an	[Inhoudstafel] De nieuwe misse									
p. 98	hy	Kirie [Gloria] Laudamus te. Adoramus te. Sanctus									
p. 99	an	Agnus Dei									
p. 100	hy	Tantum ergo Salve Regina O panis angelicus									
p. 102	hy	Tantum ergo in acoert Sexi toni									
p. 103	?	O dulcis amor Dei									
p. 104	hy	O Salutaris hostia									
p. 105	an	Benedicamus in laudem panis									
p. 106	an	Alma Redemptoris Mater									
p. 107	an	[Aanduiding] solo, chorus [Aan eind van gezang] In adventus									
p. 108	an	Ave Regina Regina celi									
p. 109	an	Salve Regina									
		[Inhoudstafel] Den Sanctus van Paschen									
p. 111	an	[Inhoudstafel] Den nieuwe Salve									
p. 112	?	[Aanduiding] solo									
p. 113	hy	[Aanduiding] solo, chorus									
p. 114	an	Tantum Ergo									
p. 118	re	[Credo] Patrem omnipotentem Subvenite Sancte Deus									
	v	[Inhoudstafel] Den hoogen Benedicafmus]									
p. [120]	an	Suscipiat te Christus									
	an	Het in haelen [sic] van den bisschop									
	(als recp)	Ordo ad recipiendum processionaliter Episcopum									
p. [122]	an	Homo quidam fecit coenam									
p. [123]	hy	O fidelicis anima									
p. [124]	an	Tantum ergo									
p. [126]	re	Alma Redemptoris Mater									
p. [128]	an	O beatum incendium									
p. [130]	hy	Amanissime Jesu									
p. [132]	an	Salve Regina									
p. [134]	?	Elevatione									
		Salve Regina									
p. [138]	ps	[Aanduiding] solo, duo									
	est	Pater noster									
	ps	Hilare Deo omnis terra									
	ps	Deus, Deus meus									
	can	Benedicte omnia opera Domini									
		Domino									
		In exaltatio S. Crucis									
		Festum Septembris. 14 – In Exaltatione Sanctae Crucis									
		Ps. 92									
		Dominica ad Primam [Symbolum Athanasianum]									
		Ordo ad recipiendum processionaliter Episcopum									
		Festum Septembris. 15. –									
		Festum Septembris. Dolorum									
		B.M.V.									
		Twee strofen									
		Einde van melodie niet genoteerd									
		Twee strofen									
		Twee strofen									
		Volledig									
		In Exsequiis									
		In honorem SS. Sacramenti									
		?									
		In honorem SS. Sacramenti									
		?									
		In festo Corporis Christi									
		?									
		Festum Decembris. 17 – Sancta									
		Begega									
		In exaltatio S. Crucis									
		Festum Septembris. 14 – In Exaltatione Sanctae Crucis									
		Ps. 92									

De Confessore Pontifice

Als den bisschop in gehalt woort
[In] de kerck komende singt men

aauter sijnde soo singt men de volgende
verse

V protector noster aspice deus
R et respice in faciem Christi tui
V Salvum fac servum tuum
R Deus meus sperantem in te
V mitte ei Domine auxilium de sancto
R de de Sion tuere eum
V nihil proficiat inimicus in eo
R et filius iniquitatis non apponat
nocere ei
naer de erste coleect singt men Per
signum crucis met het vers daer bij
staende

Liturgische voorschriften

metten

S. Fresia [sic] den 19 october metten
S. Catarina den 25 noverember metten

S. CATHERINA DIC 23 NOVEMBER METTEN
en benedictielof

S. Barbara den 4 dessember [sic]

Ons lieve Vrouw visitatie den 2 juli
metten

naer middag singede vesp.

Op guldemis ons lieve Vrouw getijde

Op Alderzielen vighu [?] 'viglije' wordt
wel doels

4 uren

... halfvijf

op ons Heer Hemelvaert 4 uren
en Sintxendaag 4 uren

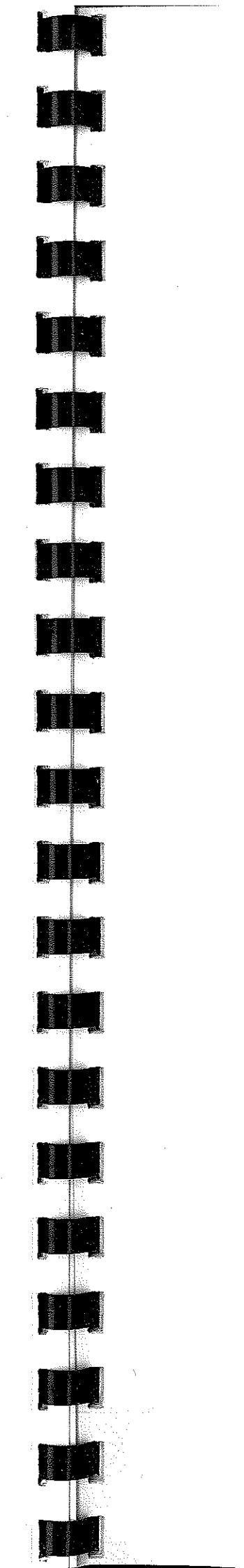
naer den Sinxendag half vijf
op eenenring , en

op Drijvuldigheyd dag 4 uren
en Sacramentsdag 4 uren

H. Sacramentsdag + tweeden avont te voren cap vesp:

2

heel het octaaf mettenen
 kerkwijding den i sondag in juli 4 uren
 den avont t voren cap vesp:
 Begga den 2 sondag in juli den avont
 te voren benedictie lof
 Ons lieve vrouw Hemelvaert 4 uren en
 het heel octaaf benedictie lof
 Ons lieve vrouw geborte halfvijf
 H: Cruxverheffing 4 uren den avont
 te voren cap vesp:
 Alderhydigen dag 4 uren
 Kersnagt 12 uren
 Den tweeden kersdag halfvijf
 Ons lieve vrouw onbevlekt
 ontfangenis heel octaaf benedictie lof
 Op H. Cruxverheffing benedictie lof
 Op S. Joseph dag benedictie lof
 Op S. Anna dag benedictie lof

B T U beg Hs 04 Verzamelhandschrift (gezangen voor vespers, completen, lof en dodenliturgie)

(I) + 31 + (II) papieren folio's, 160 x 199 mm, bladspiegel: 147 x 180 mm, ongepagineerd; f. 7, 29-31 blanco; tussen f. 30 en 31 één blad weggeknip; f. 21-22 op de verkeerde plaats ingebonden

Band uit karton bedrukt met blauwgroen bloemenmotief; 2 ingebonden Latijnse brieven als schutbladen, vellen van c. 200 x 155 mm
 Brief 1 (als voorschutblad) ondertekend Mijnendondachx 1768
 Brief 2 (als achterschutblad) ondertekend J. De Ruijter

6 notenbalken per pagina, zwarte notenbalk van vijf lijnen – verschillende geschriften
 f. 1-20r: zwarte kwadraatnotatie, geen custos
 f. 20v, 22v-23r: combinatie van zwarte kwadraat- en open ronde notatie, geen custos
 f. 21r-22r, 23v-28v: combinatie van zwarte kwadraat- en zwarte ronde notatie, geen custos

Geschatte datering: 18de eeuw

Inhoud	f. 1r	an	Ecce lignum Crucis	Feria VI in Passione et Morte Domini
hy	hy		O crux ave spes unica O crux ave spes unica	Door het jaer In den pastijt
f. 1v			Benedicamus Domino Benedicamus Domino	Confessors In de paesweck
			Benedicamus Domino Benedicamus Domino	[D]plex [D]en [h]oog met drij
			Benedicamus Domino Benedicamus Domino	Semi duplex Gemijden hooghen [sic]
f. 2r	rb		In manus tuas Domine Regnum mundi et omnem ornatum [sic]	T.P. T.P. T.P. T.P.
	re		Erectavit cor meum verbum bonum Regnum celi et vite coronam	Dominica ad Completorium
	v		Voor mandag [sic]	Voor dijsdag
29	f. 3r	re		

	v		Gloriatur in conspectu magni Benedicamus in laudem Anne Veni Sancte Spiritus reple Benedicamus in laudem crucis Benedicamus Dominio Benedicamus Domino Tuum crucem adoramus Adoramus te Christe et benedicimus	Voor wonsdagh Werkendagh Sondagh Voor den vrijdagh
f. 3v	an		In manus tuas Domine In manus tuas Domine Benedicamus in laudem [sic] panis Benedicamus in laudem Iesu Benedicamus Dominio Tantum ergo Tantum ergo Sanctus	Op pasie [sic] sondagh sonder gloria Sacramen [sic] De Beata Maria Op passie sondagh De hooge benedicte Den sanctus van paesschen
f. 4r	re v	rb rb	Agnus Dei Ecce panis angelorum In paradisum deducant	Dit is als het lijk naer het graf gedraggen woort 1 toon 2 ton [sic] 3 ton [sic] 4 ton [sic] 5 toon ad magnificat 6 toon 7 toon den 8 thoon
f. 5r			Magnificat anima mea Magnificat anima mea Magnificat anima mea Magnificat anima mea Magnificat anima mea Magnificat anima mea Magnificat anima mea Subvenite Sancti Dei Suscipiat te Christus Qui Lazarum resuscitasti Qui venturus es iudicare vivos	In Exsequiis Officium Defunctorum
f. 6v	hy hy	hy hy	Tantum ergo O quam suavis est	Tantum ergo Twee strofen
f. 8r	an			In Festo Corporis Christi In Exsequiis
f. 8v				
f. 9r				
f. 9v				
f. 10r				
f. 10v				
f. 11v				
f. 12r				
f. 12v				
f. 13v	re v			
f. 14r	re v			
f. 14v	hy an			
f. 15r				
f. 15v	an		Salve Regina Ave Maria O sacrum convivium Regina celi Ave Regina Alma Redemptoris Mater	In Festo Corporis Christi
f. 16r	am			
f. 16v	an			
f. 17r	an			
f. 17v	an			
f. 18r	an?		Salve Sancte Joseph patri Da pacem Domine in diebus nostris Hec est preclarum vas Per simum [sic] crucis	Pro Pace
f. 18v	an			
f. 19r	an			
f. 19v	rb rb		Christe Fili Dei vivi Specie tua et pulchritudine	Festum Maii 3 – Pestum Inventionis Sanctae Crucis Dominica ad Primam Comunione Festorum B. Marie Virginis
f. 20r	ps		Dixit Dominus Domino meo Confitebor tibi Domine Beatus vir qui timet Dominum De profundis [sic] clamavi Memento Domine Davit	Ps.109 Ps. 110 Ps.111 Ps. 129 Ps. 131
f. 21r	hy		Tantum ergo O Salutaris hostia Ave Maria Regina celi	Eerste strofe
f. 21v	am			
f. 22v	an			
f. 23r	hy		[Aanduiding] chorus [sic] [Aanduiding] chorus Regina celi Tempore paschali [Aanduiding] solo, chorus [sic]	In honorem SS. Sacramentū
f. 23v	an			
f. 24v	an			
f. 25v	an			
f. 26r				
f. 26v	an			
f. 27r	hy			
f. 28r	hy			
	an			

Eerste halfvers
Eerste vers
Eerste vers
Eerste halfvers
Eerste vers
Eerste strofe
Tweede strofe van het Tantum
ergo ingezet op f. 20v

[Aanduiding] solo, choro/chorus

[Aanduiding] solo, chorus

f. 4r	re	Regnum celi et vite coronam Gloria Patri et Filio et Spirito Sancto quem videt	Vers van S. Anna Vers
f. 4v	v	Benedicamus in laudem Anne Benedicamus Domino Benedicamus in laudem crucis Benedicamus in laudem panis Benedicamus in laudem Iesu	St Anna Werckendag S. Crucis H. Sacrament Beata Maria
f. 5r		In manus tuas Domine	Dominica ad Completorium
f. 5v	rb	v Redemisti nos ver Custodi nos Domine rb Salra nos miserece. v In manus tuas Domine Redemisti nos rb Custodi nos Domine v In manus tuas Domine Redemisti nos Domine Custodi nos	T.P. Dominica ad Completorium T.P.
f. 6r	rb	Benedicamus Domine [sic] Benedicamus Domine [sic] Benedicamus Domine [sic]	Dominica ad Completorium
f. 7r	rb	Christe Fili Dei vivi v Qui natus es de Maria virgine rb Exurge Christe v Specie tua et pulchritudine hy Intende prospere procede an? Tantum ergo an Salve Sancte Joseph patri an Da pacem Domine in diebus nostris an Hec est preclarum vas	Als Ons L. Vrouwen dag naer Paeschen gevierd wordt T.P. De hooge benedicte [sic] ? Pro Pace
f. 9r	an	Per signum crucis	Festum Maii. 3 – Festum Inventionis Sanctae Crucis
f. 9v	am	Ave Maria an Crucem sanctam subiit	Festum Maii. 3 – Festum Inventionis Sanctae Crucis In Essequiis
f. 10r	re	Subvenite Sancti Dei v Suscipite Christus f. 10v re Qui Lazarum resuscitasti v Qui venturus es	Officium Defunctorum
f. 11r	an	In paradisum dederunt Qui surrexisti a mortuis	Als het lichaam naer het graf gedragen wordt Achter den Christe fili def[er]o Kerk[wij]ldinge
f. 11v	an	Dormum tuam Domine decet	Op den toon van Paschen: [Ad] te[E]tiam Ad sextam Nona
	rb	Locus iste sanctus est rb Hec est dominus Domini	In Dedicatione Ecclesiae T.P.

	rb	Specie tua et pulchritudine	Commune Festorum B. Mariae Virginis T.P.
f. 10r	v	Intende prospere procede Adjuvabit eam	Commune Festorum B. Mariae Virginis T.P.
	v	Deus in medio Elegit eam Deus	
	v	In tabernaculo suo	
f. 10v	Kyrie	Octava toni spars	Drie Kyrie's, drie Christe's, één Kyrie
f. 11v	[Gloria] Et in terra pax [Credo] Patrem omnipotentem	Gloria [Aanduiding] solo, duo	Volledig Volledig; geen muziek genoteerd voor 'Et in spiritum' ; filioque procedit' en 'Et unum sanctum ... Eccl esiam' Wel muziek, geen tekst genoteerd Wel muziek, geen tekst genoteerd
f. 13r	[Sanctus] [Agnus Dei]	Sanctus Agnus Dei	
f. 13v	an	Regina caeli	
f. 14v	hy	Ecce panis angelorum Tantum ergo	[In portlood] N° 2
f. 15v	?	Verbum caro panem verum Alma Redemptoris Mater	Tantum ergo [Aanduiding] solo, duo Verbum caro Alma van Beerten
f. 16v	?	Ave mater Beggaa	[Aanduiding] solo, a 2
f. 17r	an	Tantum ergo van Caecilia	[Gloria] [Aanduiding] solo, a 2, duo
f. 18r	?	Ave mater Beggaa	N° 2 Beggaa
f. 19v	Kyrie f. 20r	Gloria	Festum Decembri. 17 - Sancta Beggaa
f. 21v	hy	Tantum ergo	Volledig
f. 22r	hy	[Tantum ergo] Genitor genitoque	
f. 22v	hy	Salve te Christi vulnera	Tweede strofe van Tantum ergo op f. 21v Oneven strofen
f. 24r	hy	Tantum ergo	Festum Julii. 1. - Pretiosissimi Sanguinis D.N.I.C.
f. 25r	hy	[Tantum ergo] Genitor genitoque	[In portlood] N° 4 Genitori N° 4
f. 25v	an	Veni sponsa Christi	Tweede strofe van Tantum ergo op f. 24r
f. 26v	an	Ave Maria	
f. 27r	hy	Tantum ergo	Veni sponsa
			Tantum ergo
			Volledig

B TU Beg Hs 09 Missa pro defunctis

I + 7 + 3 papieren folio's, f. 1r aan SB vastgekleefd, 200 x 171 mm

Band in karton

f. 1-6: muziekdruk: p. Cxxx – Cxli uit [Graduale romanum iuxta Novum Missale recognitum Editio Nonissima Correctior, Bernardinus Masius, Leuven, 1648]⁴ (cfr. Dr 01)

A. 17.2. manuscript
bladspiegel: 191 x 158 mm, ongepagineerd, stukje gecoupeerd?
8 notenbalken per pagina, notenbalken van vijf lijnen – verschillende handsc.

1. t_5 , o. zwarte kwadraat, custers
f. 7v, 9; combinatie van zwarte kwadraat- en open ronde notatie

Digitized by Google

Upgehaafft schutblad: 'Desen boek hoort aan Maria heorende || Aen Maria Anna Theresia Aerts 1801'

INTROD.

in	p. Cxxx	Requiem aeternam dona eis, Domine
gr	p. Cxxxij	Requiem aeternam dona eis, Domine
v		In memoria aeterna
tr	p. Cxxxij	Absolve Domine animas omnium
v		Et gratia tua illis succurrente
v.		Et lucis aeternae beatitudine
seq		Dies iiae
of	p. Cxxxij	Domine Iesu Christe, Rex gloriae
	p. Cxxxvij	

4 YTA L. 1980. 100-1000 m. 1000-1500 m. 1500-2000 m.

Inboud

Missa pro Defunctis	
Missa pro defunctis	
p. Cxxx	in
p. Cxxxij	gr
	v
p. Cxxxij	tr
	v
p. Cxxxij	seq

			Missa pro Defunctis	Missa pro Defunctis	
p. Cxxix		V.: Hostas et preces tibi, Domine			Alternatum
p. Cxi	co	Lux aeterna luceat eis			Volledig
	re	Libera me, Domine, de morte aeterna			Alternatum
p. Cxiiij		Kyrie	Responsorium pro defunctis	In Exequiis	
p. [1]		Kijke			
		Sanctus			
		Agnus Dei			
p. [2]	?	Adoro te benigne Jesu	Sub elevatione grave	In Exequiis	
p. [3]	re	Subvenite Sancti Dei	Defunctorum	In Exequiis	
	re	Qui Lasarum resuscitasti		In Exequiis	
p. [4]	an	In paradisum ducant	Als het lijk naer 't graf gedragen woort	In Exequiis	
p. [5]	hy	Tantum ergo			Volledig
p. [6]	hv	Tantum ego			Volledig
					De benedictie voor de niet mis

p. 13	tr	Absolve Domine animas omnium	Tractus 8vi g aen te geven											Geen versus
p. 16 p. 17	se of	Dies inae Domine Jesu Christe Sanctus	Terti toni											Volleig 1 melodie
p. 18	co re	Agnus Dei Lux aeterna lucet eis Liberat me Domine de morte aeterna	3 mael											In Exsequiis
p. 19	hy	Te Deum laudamus	Secundi toni G aen te geven											Subvenie staet folio 24
p. 20		Kijrie [Gloria] Laudamus te. Adoramus te. [Credo] Patrem omnipotentem	Pro Gratiarum Actione											Onever verzen
p. 21 p. 23		Sanctus												Alternatum
		Agnus Dei												Alternatum
p. 24	re v	Subvenite Sancti Dei Suscipit te Christus	Mi aen te geven											Alleen melodie genoteerd
p. 25	[hy] re v an	Qui Lazarum resuscitasti Qui venturus es In paradisum ducatur [sic]	Liberat me Domine staet folio 18 Als het licht naer het graf gedaegen wordt											
p. 27	seq	Lauda Sion	4 toni											In Festa Corporis Christi
p. 28	hy hy hy	Tantum ergo Tantum ergo Tantum ergo												In Festa Corporis Christi
														Onever verzen
p. 29	am	Ave Maria Benedicamus in laudem panis												
p. 30	am	Ave Maria												
p. 31	an an	O quam suavis est O sacrum convivium												
		hy												
p. 32	?	O Salutaris hostia												
p. 33	hy	O amor o ignis												
p. 34	re	O Salutaris hostia												
		Homo quidam fecit coenam												
p. 35	v ?	Venite comedite panem												
		Agnus innocens opima victima												
		[V?] O viva caro												
p. 36	an	Salve Regina												
p. 37	an seq	Alma Redemptoris Mater Ave Regina Regina caeli Victime paschali												
		6ti toni												
p. 38	an	Salve Regina												
p. 39	an	Alma Redemptoris Mater												
		8vi toni												
p. 40	an	Ave Regina												
		8vi toni												
		Regina caeli												
p. 41	an seq	Tota pulchra es Maria Statab mater												
p. 42		Tota pulchra es Maria Statab mater												
		Tota pulchra												
p. 43	an	Cum vidisset Jesus												
		Ad Magnificat in 2 vespre												
p. 44	hy re	Veni Creator Spiritus												
		Regnum mundi et omnem												
		Smaendaege												

hy	Pater superni luminis	In festo Maria Magdalena Ad vesperas hijmnus 2di op de dominant te ijndiger [En potlood] 7mi toni f aen [sic] Ad completorium soect pro de virginum	Festum Julii. 22. – S. Petri ad Magdalene Paenitentis	Eerste strofe	
hy	Petrus beatus catenarum	Hijmnus ad festo Transfigurationis Dominii ad vesperas Ad completorium als in Ascensione In festo Omnium sanctorum Ad vespe: hijmnus [In ander geschrift] Alderheiligen D aen te geven	Festum Augusti. 1. – S. Petri ad Vincula	Eerste strofe	
p. 57	hy	Quicumque Christum queritis	Hijmnus in festo Transfigurationis Dominii ad vesperas Ad completorium als in Ascensione In festo Omnium sanctorum Ad vespe: hijmnus [In ander geschrift] Alderheiligen D aen te geven	Festum Augusti. 6. – Transfigratio D.N. Jesu Christi	Eerste strofe
hy	Christe redemptor omnium	Commune sanctorum in com: Apostol: et Evangelis: ad vesperas hijmnus sol aen te geven	De Apostolis et Evangelistis	Festum Novembris. 1. – Omnium Sanctorum	Eerste strofe
hy	Jesu Salvator saeculi	Ad completorium cantus De martiribus Ad laudes hijmnus 2di toni	?		
hy	Exultet caelam laudibus	Ad completorium op denselven toon In com: unius martijris ad vesp. hijmnus Imi in e	De uno Martyre		
hy	Deus tuorum militum	Den hijmnus in comple: den selven toon In com: plurimorum martijrum hijmnus ad Vespertas G aen te geven	De pluriibus Martyribus		
p. 58	hy	Sanctorum meritis inclita gaudia			
hy	Te lucis ante terminum	Hijmnus ad completorius [sic] 2di toni	De pluribus Martyribus; Festum Novembris. 1. – Ornatum Sanctorum	Eerste strofe	
hy	Iste Confessor Domini sacratus	Veel marteleeren en alder hijlige In die Confessoris pontificis et non pontificis	In Confessore Pontifice; De Confessore non Pontifice	Eerste strofe	
p. 59	hy	Te lucis ante terminum	Ad vesp: hijmnus Hijmnus ad compl: vande confessoren 8 toni	De Confessore	Eerste strofe
hy	Jesu corona Virginum	In com: virginum hijmnus ad vespelas 8wie	De Virginibus	Eerste strofe	
hy	Fortem virili pectore	Inde completen op den selven toon In communii martiris tantum et nec virginis nec martijris Ad vespelas	De pluribus Martyribus; De Virgine non Martye	Aleken incipit genoteerd; zelfde melodie als Iesu corona Virginum	
hy	Angularis fundamentum	Inde completen op den selven toon Voor de kerckwijding Hijmnus voor de lauden Dien van de vespelen staet folio 50 Hijmnus in officio Beate Marie Ad laudes		In Dedicatione Ecclesiae	
hy	O gloriosa Domina	Dien vande vespelen staet folio 50 O crux 8vi	Commune Festorum B.M.V.		
ib	hy	O crux ave spes unica Benedicamus Domino In manus tuas Domine Redemisti nos		T.P.	
v		Custodines Salva nos Kijfrie	Dominica ad Completorium		
p. 60	hy			Festum Ss. Trinitatis	
ib		Van Paschen tot H. Drijvuldighij toe Litaneie op de hooge feestdaegen			
v		1mi 2di 3ti 4ti 5ti 6ti 7mi			
p. 61		Canticum Magnificat Canticum Magnificat Canticum Magnificat Canticum Magnificat Canticum Magnificat Canticum Magnificat Canticum Magnificat			Vier varianten voor 'mea dominum'

			In Festo Corporis Christi
p. [28]	hy	O panis angelice	
	v	O regium convivium	
p. [29]	hy	Tantum ergo	Eerste strofe
	hy	Tantum ergo	Eerste strofe
	hy	Tantum ergo	Eerste strofe
	am	Ave Maria	Tekst en ongelijktijdig (op systeem van twee notenbalken)
p. [30]	re?	Parce Domine, parce populo tuo	Onvolledig
			?

B TUBeg Hs 12 Verzamelhandschrift (gezangen voor lauden & vespers, mis)

I + 44 + II papieren folio's, 288 x 234 mm, bladspiegel: 267 x 204 mm, gepagineerd in Arabische cijfers van 1-87; fragment opgespeld op p. 16: 218 x ca. 229 mm, bladspiegel: ... x 194 mm; fragment opgespeld op p. 18: 96 x 240 mm; bladspiegel: ... x 194 mm; los papier tussen p. 73 en 74: ca. 267 x 227 mm, bladspiegel: ... x ca. 190 mm (komt uit Hs 14); papier opgespeld op p. 75: 178 x 168 mm, bladspiegel: 163 x 105 mm; p. 16ter, 18ter, 57ter blanco

Band in bruin karton met lederen rug en hoeken, lederen hoeken zijn verdwenen

12 notenbalken per pagina, bruine notenbalk van vijf lijnen – verschillende geschriften
 p. 1-10 (1^e 2 notenbalken), p. 16 (laatste 2 notenbalken)-18 (1^e 8 notenbalken), 28-36, 44-45 (1^e 6 notenbalken); combinatie van zwarte kwadraatnotatie, custos en moderne notatie (voor orgelversetten)
 p. 10 (4^e tot 7^e notenbalk), p. 11 (vanaf 7^e notenbalk)-16 (1^e 9 notenbalken), 20 (vanaf 3^e notenbalk) – 27, 37-42 (eerste 7 notenbalken); combinatie zwarte kwadraat-en zwarte ruitnotatie, custos
 p. 10 (laatste 6 notenbalken) – p. 11 (1^e 5 notenbalken), P. 16 (6^e en 7^e notenbalk), 16bis, 45 (7^e tot 10^e notenbalk), 57-58, 59 (vanaf 3^e notenbalk) – 62, 64,
 73bs-74, 75bis, 84 (5^e notenbalk), 85 (laatste 5 notenbalken-86; combinatie van witte en zwarte ronde notatie, geen custos
 p. 18 (laatste 3 notenbalken) – 20 (1^e 2 notenbalken), 42 (laatste 5 notenbalken)-43 zwarte kwadraatnotatie, custos
 p. 27 (laatste notenbalk): zwarte ronde notatie, geen custos
 p. 45 (laatste 2 notenbalken)-52 (eerste 8 notenbalken): ronde witte notatie, custos
 p. 52 (laatste 3 notenbalken): zwarte kwadraatnotatie, geen custos
 p. 53 (1^e 4 notenbalken), 75-76 (1^e 2 notenbalken), 84 (1^e 4 en 7^e tot 9^e notenbalk), 85 (1^e 7 notenbalken); witte kwadraatnotatie, geen custos
 p. 53 (vijfde tot elfde notenbalken), 84 (1^e 4 notenbalken), 85 (1^e 4 en 7^e tot 9^e notenbalk), 84 (1^e 4 notenbalken); witte ronde notatie, gezangen te koor voor custos
 p. 54-56, 59 (eerste twee notenbalken), 63, 77-80 (eerste vier notenbalken), 81: combinatie van witte kwadraat- en witte ronde notatie, geen custos
 p. 65-73, 76 (vanaf derde notenbalk), 80 (vanaf vijfde notenbalk), 82-83, 87: moderne notatie

Geschatte datering: 18de eeuw

Bij verschillende gezangen werden de noten van de te spelen akkoorden er in kleine ronde zwarte noten bijgeschreven. Het handschrift was dus duidelijk bestemd voor de organiste.

Inhoud

		Preludium en R: 1mi toni	orgel
	hy	Tantum ergo	1 strofe
p. 2	Kijrie [Gloria] Laudamus te. Adoramus te.	Alternatum gregorians en orgel Alternatum gregorians en orgel	
p. 3	[Credo] Patrem omnipotentem		
p. 5	Sanctus	Volledig Niet genoteerd Alternatum gregorians en orgel	
p. 7		Orgel	
p. 8	Agnus Dei preludio Agnus Dei	Niet genoteerd Alternatum	
	Kijrie	Alternatum	
	[Gloria] Laudamus te. Adoramus te.	Alternatum	
p. 9	Sanctus	Alternatum	
p. 10	Agnus Dei	Niet genoteerd Alternatum	
	Kijrie	Alternatum	
	[Gloria] Et in terra pax	Volledig; oorspronkelijk gezang volledig overplakt Volledig	
p. 11	Credo		
	Kijrie	Miss De Angelis	
		Volspel 6ti toni	
		Gloria	
		Volspel 6ti volspel	
		Elevatio	
		Volspel Agnus Dei	
		Agnus Dei	
		Volspel 6ti toni	
		Miss Duplex	
		Volspel Primi toni	
		Gloria	
		Volspel Credo	
		Volspel Primi toni	
		Offertorium aria ende prefatia [sic]	
		volgt hier naer	
		Prefatiae	
		aanduiding priester, choor	
		6ti toni voor Sanctus	
		Alternatum	
		1 notenbalk half overplakt: 'Sanctus 1e fois et 3me fois'	
		Niet genoteerd	
		Pater noster	
		[Aanduiding] priester, choor	
		[op papier dat over einde Pater noster geplakt is] 1e fois et 3me f	
		Volspel voor Agnus Dei	
		6ti toni	
		Miss semiduplex	
		Volspel Primi toni	
		Alternatum	
		Volledig	
		[Gloria] Et in terra pax	
		Gloria	
		Orgel, na intonatio Gloria	
		Na Gloria, niet genoteerd	
		Volledige tekst tot 'Gratias agimus'; melodie loopt iets verder door	
		Alternatum	
		Alternatum	
		Niet genoteerd	
		Sanctus	
		Volspel in 7mi toni	
		Sanctus	
		Elevatio	
		Preludium	
		7mi toni	
		Agnus Dei	
		Aria	

	Missa	
p. 65	Kyrie	
	Gloria	
	[Gloria] Laudamus te. Adoramus te.	Gloria
	Credo	
p. 67		

Janet J. van der Linde

[Credo] Patrem omnipotentem

p. 75bis		<i>Alleluia</i>		Paesch-Avond Naer den epistel	De Vigilia Paschali
	an	<i>Vespere autem sabbati</i>		Voor den Magnificat	Dominica Resurrectionis
p. 76		Magnificat Magnificat			Zelfde melodie als p. 75, maar hier alleen incipit
p. 76	an?	O Maria			Zelfde melodie als vorige Magnificat; moderne notatie Orgel, geen tekst buiten deze twee woorden
p. 77		Kijpie [Gloria] Laudamus te. Adoramus te. Credo Sanctus Agnus Dei		De Spance missae Primi toni Gloria Primi toni primi toni primi toni Octavi toni Sexti toni Sexti toni	Alternatum Alternatum Volledig Alternatum Alternatum
p. 79					In festo Corporis Christi ?
p. 80	re	?			Tekst + orgel Eerste strofe
	hy	Tantum ergo			Verzen van ps. 150, maar volgorde veranderd: 1 ^e halfvers v1, 2 ^e halfvers v2, 2 ^e halfvers v1, 1 ^e halfvers v3
p. 81	?	Amarantissime Jesu O dulcis amor Dei			Vers 1,5
p. 82	ps	Laudate Dominum in sanctis			Ps. 150
p. 83	ps an	Caeli enarrant gloriam Dei Salve Regina		Sexti toni Salve Regina [Aanduiding] duo	Dominica Ressurectionis
		Benedicamus Domino		Den hogen Benedicamus Dominum [sic]	Dominica ad Completorium
					T.P.
p. 84					

⁵ Ondanks de titel: maar één stembalk genoteerd, hier en daar enkele kleine toegevoegde nootjes (vermoedelijk voor orgelbegleiding).

p. 75bis	an	<i>Alleluia</i>		Paesch-Avond Naer den epistel	De Vigilia Paschali
					Drie maal dezelfde melodie, telkens een toon hoger getransponeerd (gelijk aan Alleluia op p. 75, begin een toon hoger)
p. 76		Magnificat Magnificat			Zelfde melodie als p. 75, maar hier alleen incipit
p. 76	an?	O Maria			Zelfde melodie als vorige Magnificat; moderne notatie Orgel, geen tekst buiten deze twee woorden
p. 77		Kijpie [Gloria] Laudamus te. Adoramus te. Credo Sanctus Agnus Dei		De Spance missae Primi toni Gloria Primi toni primi toni primi toni Octavi toni Sexti toni Sexti toni	Alternatum Alternatum Volledig Alternatum Alternatum
p. 79					In festo Corporis Christi ?
p. 80	re	?			Tekst + orgel Eerste strofe
	hy	Tantum ergo			Verzen van ps. 150, maar volgorde veranderd: 1 ^e halfvers v1, 2 ^e halfvers v2, 2 ^e halfvers v1, 1 ^e halfvers v3
p. 81	?	Amarantissime Jesu O dulcis amor Dei			Vers 1,5
p. 82	ps	Laudate Dominum in sanctis			Ps. 150
p. 83	ps an	Caeli enarrant gloriam Dei Salve Regina		Sexti toni Salve Regina [Aanduiding] duo	Dominica Ressurectionis
		Benedicamus Domino		Den hogen Benedicamus Dominum [sic]	Dominica ad Completorium
					T.P.
p. 84					

p. 87	ps	Dixit Dominus Domino meo Dixit Dominus Domino meo Ecce panis angelorum	1 2 3 4 5 6 7 8						
	ps								
	ps								
	ps								
	ps								
	ps								
	ps								
	ps								
	ps								

Eerste halfvers

Ps.109

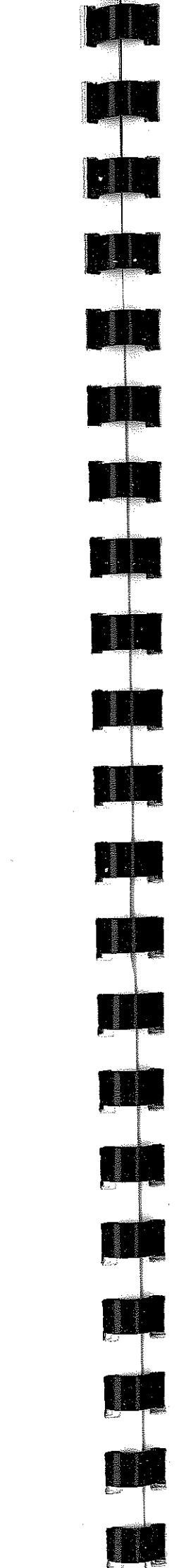
Dixit Dominus Domino meo

Ecce panis angelorum

Eerste halfvers

In Festo Corporis Christi

Enkel tekstincipit, melodie verder uitgescheven

B TU beg Hs 13 Vesperale

11 papieren folio's, 317 x 240 mm, bladspiegel: 297 x 195 mm, ongenummerd, f. 9v blanco

Onslag in blauwgroen en bruin gemarmerd papier

12 notenbalken per folio, bruine, zwarte en paarse inkt op gedrukte notenbalk van vijf lijnen, hele, halve en kwartnoten, geen maataanduiding, geen custos

Op het voorplat een harvormig etiket "Vesperen"

Geschatte datering: 19de eeuw

Bij verschillende gezangen werden de noten van de te spelen akkoorden er in kleine ronde zwarte noten bijgeschreven. Het handschrift was dus duidelijk bestemd voor de organiste.

Inhoud

			Vesperen van Sintxen	In Festo Pentecostes
f. 1r	an	Com [sic] complerentur [sic] dies Pentecostes	1	Ps. 109
	ps	Dixit Dominus Domino meo	Ps	Ps. 109
	an	Spiritus Domini replevit	2	Ps. 110
	ps	Confitebor tibi Domine	Ps	Ps. 110
	an	Repleti sunt	3	Ps. 111
	ps	Beatus vir qui timet Dominum	Ps	Ps. 111
	an	Fontes et omnia quae moventur	4	Ps. 112
	ps	Laudate pueri Dominum	Ps	Ps. 112
	an	Loquebantur viriis linguis	5	Ps. 113
	ps	In exitu Israel de Aegypto	Ps	Ps. 113
	an	Hodie completi sunt		
		Magnificat		
				Vesperen van Corporis Christi
				In Festo Corporis Christi
	an	Sacerdos in aeternum	Ré maj	Ps. 109
	ps	Dixit Dominus Domino meo	Ps	Ps. 109

Eerste vers

Ps. 109

Ps. 109

Dixit Dominus Domino meo

79

an	Miserator Dominus escam Confitebor tibi Domine	Ré mineur Ps	Ps. 110	Eerste vers										
ps	Angelus autem Domini descendit	Vespers van Paaschen In do	Dominica Ressurectionis											
f. 2r														
ps	Dixit Dominus Domine meo Et ecce terraenotus Confitebor tibi Domini Erat autem aspectus ejus	Ps In ré Ps In do	Ps. 109	Twee melodieën: origineel + melodie 1 toon lager in zwarte noten										
ps	Beatus vir qui timet Dominum Prae timore autem ejus Laudate pueri Domini Respondens autem Angelus In exitu Israël de Aegypto Et respicientes viderunt Magnificat	Ps In ré Ps Ps Ps Ps Ps	Ps. 110	Eerste vers *										
ps	Calicem salutaris accipiam Credidit [sic] proper quod locutus Sicut novellae olivarum Beati omnes, qui timet Dominum Qui pacem ponit fines Lauda Ierusalem Dominum	Ps Fa Ps Fa Ps Fa	Ps. 111	Twee melodieën: origineel + melodie 1 toon lager in zwarte noten										
ps	Domine, quinque talenta Dixit Dominus Domino meo Confitebor tibi Domine Euge serve bone Confitebor tibi Domine Fidelis servus et prudens Beatus vir qui timet Dominum	Ps Fa Ps Fa Ps Fa Ps Fa	Ps. 113	alleen M. anima mea Dominum'										
f. 3r														
ps	In Festo Corporis Christi	Ps. 115	Eerste vers											
ps	De Confessore non Pontifice	Ps. 111	Eerste vers											
ps	Ps. 147	Ps. 110	Eerste vers											
ps	Confessorum non Pontificis	Ps. 109	Eerste vers											
ps	Fa	Ps. 110	Eerste vers											
f. 3v														
ps	Laudate pueri Dominum Serve bone et fidelis Laudate Dominum omnes gentes Hic vir despiciens mundum Beatus ille servus	1ste vers	Ps. 112	Op opgeplakt strookje; op oorspronkelijk papier oude versie van Beatus ille servus: in zwarte noten is melodie een toon hoger geschreven										
ps	Laudate pueri Dominum	2de vers ad Mag Mi maj Ps	Ps. 116	Eerste vers										
ps	Nisi Dominus aedificaverit Fulcite me floribus	3 En ré maj.	Ps. 112	Eerste vers										
ps	Lauda Ierusalem Dominum	4 Fa maj	Ps. 121	Festum Septem Dolorum B.M.V.										
ps	Oppressit me dolor	5 La majeur	Ps. 126	Festum Septem Dolorum B.M.V.										
ps	Magnificat	Capitel en Hymnus Magnif. ant: Mi majeur	Ps. 147	Dominica XVIII. Dominica XVIII. post Pentecosten										
hy	O quod [sic] undis latrijmarum [sic]	Capitel voor de priester Hymnus	Niet genoteerd	Niet genoteerd										

f. 9r	ps	Laudate Dominum omnes gentes	Ps	Ps. 116	Eerste vers
	hy	Ut queant laxis resonare Ingresso Zacharia templum	Capitulum Hymnus		Niet genoteerd
	an	En fa			Oneven strofen
	Magnificat				
f. 10r	an	Beatum me dicent omnes generationes			
	an	Sancta Maria succurre		Festum Martii. 24. – S. Gabriels, Archangeli	
	an	Dum esset rex			
	ps	Dixit Dominus Dominu meo			
	an	Laeva eius			
	ps	Laudate pueri Dominum			
	an	Nigra sum, sed formosa			
	ps	Laetatus sum in his			
	an	Iam hiems transit			
	ps	Nisi Dominus aedificaverit			
	an	Speciosa facta es			
	ps	Lauda Ierusalem Dominum			
f. 10v	an	2de vespieren van O.L.Vrouw		Commune Festorum B.M.V.	
	ps	En do			
	an	De 1ste vespieren van O.L.Vrouw			
		[In potlood] Ré majeur			
		Vesperae de Beatae Maria [sic]			
	1 Ps	1 Ps			
	Do	Do			
					Eerste vers
				Ps. 109	
		2 Ps			
		si mineur			
		3 Ps			
		fa			
		4			
		Fa			
		5			
		Si mineur			
				Ps. 126	
				Ps. 121	
				Ps. 120	
				Ps. 112	
				Ps. 109	
				Ps. 108	
				Ps. 107	
				Ps. 106	
				Ps. 105	
				Ps. 104	
				Ps. 103	
				Ps. 102	
				Ps. 101	
				Ps. 100	
				Ps. 99	
				Ps. 98	
				Ps. 97	
				Ps. 96	
				Ps. 95	
				Ps. 94	
				Ps. 93	
				Ps. 92	
				Ps. 91	
				Ps. 90	
				Ps. 89	
				Ps. 88	
				Ps. 87	
				Ps. 86	
				Ps. 85	
				Ps. 84	
				Ps. 83	
				Ps. 82	
				Ps. 81	
				Ps. 80	
				Ps. 79	
				Ps. 78	
				Ps. 77	
				Ps. 76	
				Ps. 75	
				Ps. 74	
				Ps. 73	
				Ps. 72	
				Ps. 71	
				Ps. 70	
				Ps. 69	
				Ps. 68	
				Ps. 67	
				Ps. 66	
				Ps. 65	
				Ps. 64	
				Ps. 63	
				Ps. 62	
				Ps. 61	
				Ps. 60	
				Ps. 59	
				Ps. 58	
				Ps. 57	
				Ps. 56	
				Ps. 55	
				Ps. 54	
				Ps. 53	
				Ps. 52	
				Ps. 51	
				Ps. 50	
				Ps. 49	
				Ps. 48	
				Ps. 47	
				Ps. 46	
				Ps. 45	
				Ps. 44	
				Ps. 43	
				Ps. 42	
				Ps. 41	
				Ps. 40	
				Ps. 39	
				Ps. 38	
				Ps. 37	
				Ps. 36	
				Ps. 35	
				Ps. 34	
				Ps. 33	
				Ps. 32	
				Ps. 31	
				Ps. 30	
				Ps. 29	
				Ps. 28	
				Ps. 27	
				Ps. 26	
				Ps. 25	
				Ps. 24	
				Ps. 23	
				Ps. 22	
				Ps. 21	
				Ps. 20	
				Ps. 19	
				Ps. 18	
				Ps. 17	
				Ps. 16	
				Ps. 15	
				Ps. 14	
				Ps. 13	
				Ps. 12	
				Ps. 11	
				Ps. 10	
				Ps. 9	
				Ps. 8	
				Ps. 7	
				Ps. 6	
				Ps. 5	
				Ps. 4	
				Ps. 3	
				Ps. 2	
				Ps. 1	
				Ps. 0	

B'TÜbeg Hs 14 Verzamelhandschrift (gezangen voor lauden, completen & vespers, prefatio, mis)

I + 25 + I papieren folio's, 306 x 233 mm, bladspiegel: 299 x 196 mm, ongepagineerd – sporen van slijtage wijzen op intensief gebruik

Band: groen linnen op karton, rug in leer; lederen etiket met goudopdruk 'Josephine Reywilt'

14 notenbalken per pagina, gedrukte notenbalk van vijf lijnen – verschillende geschriften
 f. 1r-2r, 3r-6v (1^e 2 notenbalken), 6 (vanaf 8^e notenbalk)-9r (1^e 6 notenbalken), 9v-10v, 17r-17v (1^e 6 notenbalken), 20r (1^e 3 notenbalken), 21v-24v, 25r (vanaf 5^e notenbalk)-25v: open ronde notatie met een enkele zwarte ronde noot, geen custos
 f. 2v, f. 6v (4^e tot en met 7^e notenbalk), 9r (laatste 8 notenbalken), f. 17v (laatste 8 notenbalken)-19v: moderne notatie
 f. 11r-16v: witte ronde notatie, geen custos
 f. 20r (vanaf 4^e notenbalk)-21r, 25r (1^e 3 notenbalken): combinatie van hele, halve en kwartnoten, geen custos

Cocchette d'orecchie 10 dr. cover

Inhalt

f. 7r	hy	Te Deum laudamus	Te Deum.	Pro Gratiarum Actione	Eerste halfvers, vervolgens even verzen
f. 7v		Roate celi despicer es nubes placent justum Alleluia	Roate [Aanduiding] cantor	Tempore Adventus	Volledig
f. 8r		Alleluja. [V] Laudate Dominum omnes gentes Vespere autem sabbati	[Aanduiding] cantor Paasch avond Naer den epistel Voor de vespers	De missa solemni Vigiliae Paschalis	Drie Alleluja's, telkens 1 toon hoger getransponeerd
al		Magnificat Credo Ave Maria	Ad: Magn: Credo Ave Maria	Dominica Resurrectionis	
f. 8v f. 9r	am				
f. 9v	seq	Lauda Sion Præchandum in Fa Quod in caena	Lauda Sion	In Festo Corporis Christi	Volledig Tekst en muziek; 1 systeem van twee notenbalken (LH en RH), vervolg van muziek genoteerd op 1 notenbalk, wel tweestemmige melodie
f. 10r		Plein jeu en Dol [sic]			
f. 10v	seq	Ecce panis angelorum		Festum Martii – Septem Dolorum B.M.V.	
f. 11r	pref	Per omnia saecula	Stabat Mater		
f. 11v f. 12r	pref pref	Per omnia saecula Per omnia saecula			
f. 12v	pref	Per omnia saecula			
f. 13r	pref	Per omnia saecula			
f. 13v	pref	Per omnia saecula			
f. 14r	pref	[Per omnia saecula] Vere Dignum et justum		T.P.	
f. 14v f. 15r	pref pref	Per omnia saecula Per omnia saecula			
f. 15v	pref	Per omnia saecula			
f. 16r	pref	[Per omnia saecula] Vere dignum et justum			
f. 16v	pref	Per omnia saecula			
f. 17r	an	O sacram convivium			
f. 17v	?	Ave verum Corpus			
	hy	Amantissime Jesu			
	hy	Veni Creator Spiritus			
	hy	Jesus nostras [sic] redemptio			
	hy	O Salutaris hostia			
f. 18v	am	Ave Maria	Ave Maria in 3 stemmen		
f. 19v	hy	O Salutaris hostia	O salutaris		
f. 20r	hy hy	Veni Creator Spiritus Ad regias Agni dapes	Hymni Hymnus van Paschalis	In Festo Pentecostes Dominica in Albis	

B TUbg Hs 15 Verzamelmapp met fragmenten in handschrift

Alle fragmenten papier, 6 notenbalken per bladzijde (tenzij anders aangegeven), notenbalk van vijf lijnen

Handschriftfragmenten, eerste bundel

Kaft in leder op karton, dekbladen in gemarmerd papier, 208 x 155 mm

Opschrift op papier dat de rug aan de binnen kant verstevigd: 'desen boeck comt de choor toe' (vgl opschrift vooraan in band hs 2)

1.

1 folio, 337 x 193 mm, bladspiegel: 274 x 155 mm, ongepagineerd, f. 1v blanco

Watermerk: man (met hoge hoed en toorts? Hark? Wapen?) en leeuw met zwaard binnen omheining; herkomst onbekend

Enkel tekst

Geschatte datering: 18de eeuw

f. 1r ps Psalm 120 Levavi oculos meos

Gebeten voor onze Konigin te zingen
onder het lof

1^e vers + versikels & responsa

2.

1 folio, 151 x 203 mm, bladspiegel: 154 x 182 mm, ongepagineerd, f. 1v blanco

Combinatie van open ronde noten en enkele vierde noten, geen custos

Geschatte datering: 19de eeuw

f. 1r an Hosanna filio David

Zoo de priesters uit de Sakristy koomen,
begin men spoedig de volgende

antiphona: Hosanna filio David

de Prefatie en Sanc:

Sanctus

Agnus Dei

Volleddig prefatio niet genoteerd

3.

1 folio, 133 x 185 mm, bladspiegel: 116 x 170 mm, ongepagineerd, f. 1v blanco

5 notenbalken – zwarte kwadrantnotatie, custos

Geschatte datering: 18de eeuw

f. 1r

Sanctus
Agnus Dei

Alternarium
Alternarium

4.

1 folio, 154 x 197 mm, bladspiegel: 156 x 181 mm, ongepagineerd, f. 1v blanco

Open kwadrantnotatie, geen custos

Potloodnotatie: 'F. H. Van De Hiddegraaf'

Geschatte datering: 19de eeuw

f. 1r an Exurge Domine adjuba nos
ps Deus aribus nostris

Voor de Kruysdaegen

1^e diebus rogationum T.P.
Ps. 43

Eerste halfvers

5.

1 folio, 164 x 208 mm, bladspiegel: 155 x 194 mm, ongepagineerd

Combinatie van zwarte ronde en ruitvormige noten, custos

Geschatte datering: 18de eeuw

f. 1r in Repleatur os meum laude tua

vrijdag Sixweck [sic]

6

Introitus. Feria Sexta.

Psalm

Sixweck [sic] donderd:

Introitus.

Feria Quinta post Pentecostes. Spiritus

Domin[o]

Sabbato Quatuor Temporum

Pentecostess

Ps. 102

Eerste vers

Onderaan folio, niet genoteerd of
afgesneden

f. 1v

in Charitas Dei diffusa est

[...] sixweck [sic]

Sabbatho quartor temp. post

pentecostes

ps

Benedic anima mea Domino

Ps. 102

Eerste vers

6.

1 folio, 155 x 195 mm, bladspiegel: 150 x 179 mm, ongepagineerd, f. 1v blanco

Moderne notatie

Geschatte datering: 19de eeuw

f. 1r an Veni sponsa Christi

De Virginibus of
Commemorations Communes
Sanctorum. Pro una Virgine

7.
1 folio, 156 x 200 mm, bladspiegel: 151 x 184 mm, gepagineerd in Arabische cijfers
Zwarte kwadraatnotatie, geen custos
Geschatte datering: 18de eeuw

p. 39 hy Ave Roche sanctissime
p. 40 an Ave verum Corpus

De Sancto Roche
Festum Augusti. 16. – S. Rochus
In honorem SS. Sacramenti

8.
2 folio's, 160 x 204 mm, bladspiegel f. 1: 155 x 171 mm, bladspiegel f. 2: ... x ca. 189, ongepagineerd, f. 2 deel van groter blad, f. 2v blanco
f. 1: 6 notenbalken, op f. 1r extra notenbalk bijgetekend – Moderne notatie; op tweede en derde notenbalk van f. 1r zwarte kwadraatnotatie
f. 2: 7 notenbalken ~ moderne notatie
Geschatte datering: 18de eeuw

f. 1r ... quoque sit et bene benedictio

[Te Deum laudamus] Fiat misericordia
tuo
[Tantum ergo] ... cedat ritui
Ave mater Begega

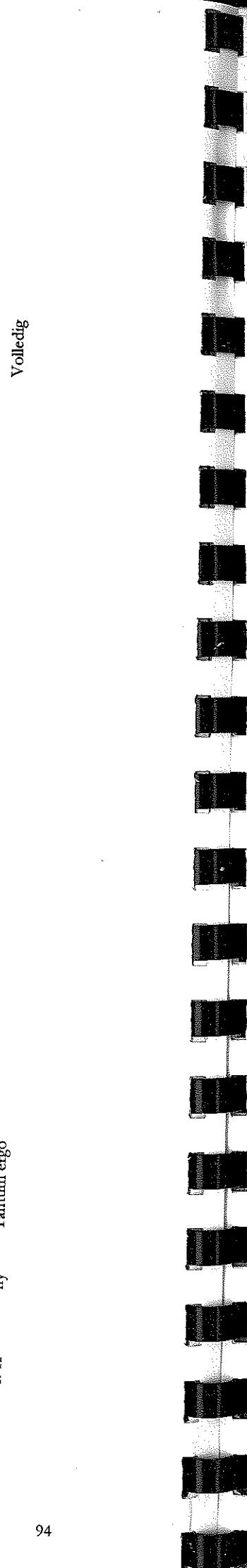
[Aanduiding] solo
Pro festo Ste Begega 10 [?] ant 1a
Nº2

Festum Decembris. 17. – Sancta
Begega

9.
1 folio, 162 x 205 mm, bladspiegel: 128 x 179 mm, ongepagineerd, f. 1v blanco
Witte kwadraatnotatie, geen custos
Geschatte datering: 18de eeuw

f. 1r hy Tantum ergo

Volledeg

10.
1 folio, 82 x 193 mm (deel van een groter blad), bladspiegel: ... x 169 mm , ongepagineerd
3 notenbalken per folio – Zwarte kwadraatnotatie en een enkele open ronde noot, geen custos
Geschatte datering: 18de eeuw

f. 1r hy Tantum ergo

Volledeg

11.
2 folia, 157 x 197 mm, bladspiegel: 148 x 180 mm, gepagineerd in Arabische cijfers – verschillende geschriften
P. 149-150 (1e 3 notenbalken): combinatie van zwarte kwadraat- en ruitnotatie, custos
P. 150 (4e notenbalk) – 151: combinatie van open kwadraat- en open ronde notatie, geen custos
P. 152: combinatie van zwarte kwadraat- en open ronde notatie, geen custos
Geschatte datering: 18de eeuw

P. 149 hy O Salutaris hostia
P. 150 am Ave Maria
P. 151 re Benedicamus in laudem panis
P. 152 re Homo quidam fecit coenam

[Aanduiding] solo, chorus
[Aanduiding] solo, chorus
De venerabili
[Aanduiding] Chorus, solo

In honorem SS. Sacramenti
In honorem B.M.V.

v Venite, comedite panem meum

Als het lijck naert graf gedragen wort

In Festo Corporis Christi

12.
1 folio, 152 x 196 mm, bladspiegel: 179 x 140 mm, gepagineerd in Arabische cijfers
Zwarte kwadraatnotatie, custos
Geschatte datering: 18de eeuw

13.

Eerste strofe

In Exequiis

p. 175 Ecce panis angelorum
p. 176 an In paradisum ducant

In Festo Corporis Christi
Eerste strofe

1 folio, 322 x 204 mm⁶, bladspiegel: 309 x 180 mm, ongepagineerd
12 notenbalken per folio – Witte kwadraatnotatie, geen custos – verschillende geschriften
Verschillende handen: hand 1 (f. 1r), hand 2 (f. 1v)
Geschatte datering: 18de eeuw

Defunctionum				In Exsequiis	
f. 1r	re	Subvenite Sancti Dei			
	v	Suscipiat te Christus			
	re	Qui Lazarum resuscitasti			
	v	Qui venturus es [sic] judicare			
f. 1v	an	In paradisum deducant	Als het lijk naert graf gedraegen word	In Festo Corporis Christi	1 strofe onderaan folio, op de onderste 2 notenbalken, ondersteboven genoteerd
		Ecce panis angelorum			

14.

1 folio, 137 x 219 mm, bladspiegel: 137 x 195 mm, f. 1v blanco
Combinatie van zwarte kwadraat- en ronde notatie, geen custos
Lijnsporen aan linkerrand; deel van grotere, beschreven folio, letters bovenaan en onderaan zijn deels afgesneden
Geschatte datering: 18de eeuw

f. 1r an In paradisum deducant
Als het lijk naer't graf gedraegen
word

15.

1 folio, 152 x 196 mm, bladspiegel: 152 x 182 mm, gepagineerd in Arabische cijfers
Zwartie kwadraatnotatie, geen custos
Lijnsporen aan linkerrand; deel van grotere, beschreven folio, letters bovenaan en onderaan zijn deels afgesneden
Geschatte datering: 18de eeuw

f. 1r re In paradisum deducant
Als het lijk naert graf gedraegen
word

⁶ Werd van dit formaat minzaepapier de handschriften 3-9 gemaakt! Zou kloppen met formaat van het papier (2 kleinere folia uit één groot), het aantal notenbalken, type notenbalken. Anderzijds is ook mogelijk dat het merendeel van deze fragmenten niet dael heeft uitgemaakt van een boekje, maar deze gezangen al staande (begrafenis) of in processie gezongen werden. Wat ook zou verklaren waarom het Ecce panis angelorum ondersteboven genoteerd staat: het blad werd dubbelgevouwen.

Defunctionum				In Exsequiis	
p. 91	re	Subvenite Sancti Dei			
	v	Suscipiat te Christus			
	re	Qui Lazarum resuscitasti			
p. 92	v	Qui venturus es judicare			

16.

1 folio, 204 x 164 mm, bladspiegel: 143 x 153 mm, f. 1v blanco
Zelfde watermerk (fragment zichtbaar) als Hs 15, fragment 1, herkomst onbekend
Enkel tekst – vgl p. [147] van Hs. 3: zelfde tekst (Ordo ad recipiendum processionalelitter episcopum)
Geschatte datering: 18de eeuw

'In de kerke komende singt men Sacerdos et pontifex ect. [sic]
Op den autaet sijnde singt men de volgende verzen:
V: Protector noster aspice deus
R: et respice in faciem Christi tui
V: Salvum fac servum tuum
R: Deus meus speranter in te
mitte ei Domine auxilium de sancto
R: et de Sion tuere eum
V: nihil proficiat iniucus in ea
R: et filius iniquitatis non apponat nocere ei
Naer de eerste colect singt men,
Per signum crucis met het vers'

17.

1 folio, 149 x 197 mm, bladspiegel: 123 x ca.194 mm
Zwartie kwadraatnotatie, geen custos
Geschatte datering: 18de eeuw

f. 1r ps Dixit Dominus Domino meo
ps Confitebor tibi Domine

Ps.109
Ps.110
Eerste vers
Eerste vers

2) 1 folio, 146 x 232 mm, bladspiegel: 138 x 214 mm, ongepaginieerd
f. 14v co Scapulis suis obumbrabit
Communi-
In do me

f. 1r an Mortuus sum et vita mea

Hymnus 7tem Dolorum

Niet genoteerd

Festum Septembri. 18. — S.
Locutio a Grottingo

Antif. 2de vesp. Sante Josephi [sic] a
Cupertino
En fa

3) 1 folio, 140 x 234 mm, bladspiegel: 129 x 208 mm, ongepagineerd
Combinatie van zwarte kwadraatnotatie met kwart- en achtsite noten, geen custos
s.d.

Ad vesperas unius Martyris			
De uno Martyre. Ad Vesperas.			
f. 1r	an	Qui me confessus fuerit	1 En fa
	ps	Dixit Dominus Dominus meo	Ps. 109
	an	Qui sequitur me	
	ps	Confitebor tibi Domine	
	an	Qui mihi ministrat	Ps. 110
			3

4) 1 folio, 156 x 234 mm, bladspiegel 150 x 195 mm, ongepagineerd
 f. 1r: zwarte ronde notarie, geen custos
 f. 1v: moderne notarie

		In pontificis
		Dominica II. post Pascha
f. 1r	al an	Alleluia. Dixit Dominus Domino meo Ego sum Pastor bonus ¶
		Dominica in albis ad vespertas Dominica II post Pascha

5) 1 folio, 137 x 235 mm, bladspiegel: 114 x 210 mm, ongepagineerd, f. 1v blanco
Combinatie van witte en zwarte ronde notatie, geen custos
s.d.

f. 1r

an In paradisum ducant

8vi

In Exsequiis

6) 1 folio, 73 x 193 mm, bladspiegel: ... x ca.176 mm, ongepagineerd, f. 1v blanco
Moderne notatie
s.d.

f. 1v

Sancta Maria ora pro nobis

Litaniae Sta Maria

2 notenbalken

19.
1 folio, gelijnd, 97 x 163 mm, bladspiegel: 72 x 151 mm, ongepagineerd
Enkel teksr
Geschatte datering: 19de eeuw

f. 1v

Zondag 14 januari

Vespers van den zondag

Voor den magnificat antifoon Deficiente vino bl. 102

Na de oratie:

1. Similabo bl.(110)
  2. O doctor (S. Hilari) bl (106)
  3. Euge serve bone (bl (111) [haakje sic])
- Zondag 21 januari
Vespers van den Zondag
Voor den magnificat antifoon domine si vis bl. 103
Na de oratie:
1. Isratum est enim bl (96)
  2. Sanctam beata Agnes (bl 336)
  5. Diffusa est gratia bl 335

f. 1v

Zondag 14 januari

Vespers van den zondag

Voor den magnificat antifoon Deficiente vino bl. 102

Na de oratie:

1. Isratum est enim bl (96)
2. Sanctam beata Agnes (bl 336)
5. Diffusa est gratia bl 335

20.

1 folio, met lange rutjes, 210 x 269 mm, bladspiegel: 172 x 269 mm, ongepagineerd; f. 1v leeg, op hoofding na
Uitgeschreven psalmtoon (met geschreven aanwijzingen) op Psalm 90 Qui habitat
Watermerk, herkomst onbekend
4 notenbalken – Zwarte kwadrat- en reutnotatie op notenbalken van vier lijnen, custos
Geschatte datering: 20e eeuw

f. 1r

hy Adoro te devote latens Deitas

tekst van 7 strofen

f. 1v

Lofzang tot het Allerheiligste S:

In honorem SS. Sacramenti

tekst van 7 strofen

Handschriftfragmenten, tweede bundel

Kalf in zwart karton, 310 x 226 mm

Etiket op buitenzijde 'Zuster Verdonck'

f. 1r

Attend Domine et miserere

Tempore Quaddagesimae

Vijf strofen

f. 1r

Attend Domine et miserere

Tempore Quaddagesimae

Vijf strofen

22.

1 folio, 313 x 235 mm, bladspiegel: 299 x 191 mm, ongepagineerd
14 notenbalken per folio – Moderne notatie
In rechterbovenhoek f. 1r: [in potlood] 'Zr Verdonck'
Geschatte datering: 20e eeuw

f. 1r

Attend Domine et miserere

Tempore Quaddagesimae

Vijf strofen

23.

2 folio's, 313 x 228 mm, bladspiegel: 292 x 204 mm, f. 1v, f. 2r blanco (in 'onze' leesrichting: muziek begint op f. 2v en gaat door op f. 1r)
14 notenbalken per folio – Hele, halve en kwartnoten, geen custos
Geschatte datering: 20e eeuw

f. 1r	Te Deum laudamus	Pro Gratiarum Actione.	Volledig
24.	2 folio's, 268 x 180 mm, bladspiegel: 250 x 162 mm, f. 1r, f. 2 blanco 14 notenbalken – Moderne notatie Geschatte datering: 20 ^e eeuw		
f. 1r	De lieve mei is geboren	Meliedeke	
		Pianobegeleiding niet bijgeschreven tekst (vijf strofen)	
25.	1 folio, 316 x 240 mm, bladspiegel: 298 x 220 mm 12 notenbalken – Moderne notatie Uit de tekst zou kunnen blijken dat dit lied geschreven is voor iemand die drie jaar Moeder van de gemeenschap is? Geschatte datering: 20 ^e eeuw		
f. 1r	Opgeruimd van geeste	Feestlied	
		Drie strofen 2 bovenstemmen in inkt (op 1 notenbalk), 2 onderstemmen in potlood (op 1 notenbalk); versie in Bes	
		versie in C; enkel bovenstemmen van de melodie genoteerd in potlood, tekst niet genoteerd; wel notenbalk voorzien voor onderstemmen	
26.	2 folio's, 312 x 234 mm, bladspiegel: 287 x 200 mm 14 notenbalken – Partituur voor twee stemmen en piano – Moderne notatie Geschatte datering: 20 ^e eeuw		
f. 1v			
f. 1r	Gegroet, o Vrouw	Gegroet, o Vrouw	
		Drie strofen	
27.	2 folio's, 294 x 227 mm, bladspiegel: 269 x 201 mm, f. 2v blanco 12 notenbalken per folio, moderne notatie, geen custos Geschatte datering: 20 ^e eeuw		
f. 1v	Geloofd zij Jezus Christus	Geloofd zij Jezus Christus [Aanduiding] solo	Drie strofen
f. 2v	O godlijk Hart, o bron van allen zegen	H. Hart van Jezus	Drie strofen
f. 1r	La Brabançonne, D. Leclercq	Klavierbegeleiding	

B'TUbeg Hs 16 Verzamelhandschrift (gezangen voor lauden & vespers)

33 papieren folio's, 146 x 232 mm, bladspiegel: 95 x 199 mm, ongepaginéerd, tussen f. 4 en f. 5 is 1 folio weggesneden; f. 19r, f. 21v, f. 33v blanco

Band in bruin papier op dun roze karton; Opschrift op voorplat 'Loven' (midden) en "Zuster [...]'" (rechterbovenhoek, naam uitgekraast)

Rugversteviging: fragment van tielpagina "Directorium || ad Rite legendas || Horas canonicas || missasque celebrandas iuxta normam breviarii et missalis Romani || pro anno Domino 2° a bissexto || M. D. CCC. LXX. || Ad usum cleri Ecclesiae Metropol. Et Archidioecesis || Mechlinensis"

6 notenbalken per pagina, gedrukte notenbalk van vijf lijnen, verschillende geschriften

f. 1-16r, 17v-18v, 20r-26v, 32v: moderne notatie

f. 16v: zwarte kwadratnotatie

f. 17r, 19v, 27-28r (laatste 3 notenbalken), 29r (laatste 3 notenbalken), 30r (laatste 3 notenbalken), 31v (vanaf 2e notenbalk): combinatie van hele, halve en kwartnoten of van kwart- en achstatische noten

f. 28r (1e 3 notenbalken): zwarte ronde notatie

f. 28v-29r (1e 3 notenbalken), 29v-30r (1e 3 notenbalken), 30v-31v (1e notenbalk), 32r, 33r: witte ronde notatie

In veel gezangen staan er rusten in de partij, wat erop wijst dat ze met begeleiding gezongen werden.

Dating: ca. 1870 (bij een aantal gezangen staat een datum)

Inhoud

f. 1r	hy	O gij prachtige, groot, en magtige Werde Joseph lieftie man	
f. 1v	hy	O Salutaris hostia	
f. 2r	hy	O Salutaris hostia	
f. 2v	hy	7ber 1871	
f. 3v	hy	Tantum ergo Ave Maria	
f. 4v	am	Ave Maria Heders op! 'ts middernacht	
f. 5r	am	Ave Maria	
f. 5v	am	Ave Maria	
f. 6r	am	Ave Maria	

f. 6v		Ecce panis angelorum	In Festo Corporis Christi	Drie verzen
f. 7v	hy	Tantum ergo Kyrie Kijrie	[Aanduiding] solo	Volledig
f. 8v	hy	Tantum ergo	Benedictio N°2	
f. 9r	hy		Litanies N°3	
f. 9v	an	Regina caeli Ave Maria	Litanies N°4	
f. 10r	an	8bre 25 74	Tantum ergo [In potlood] Gasthuis	
f. 10v	hy		1873 Janv. 23	
f. 11r	an		Regina caeli Ave Maria	
f. 12r			8bre 25 74	
f. 13r	hy	Tantum ergo Salve Regina Ecce panis angelorum	[In potlood] III	
f. 13r(v)	am	O Salutaris hostia Ave Maria. Paroles de M. Belanger, Musique de F. Schubert	Tantum ergo Salve Regina Ecce panis 1875 O Salutaris	
f. 13v	hy	[Te Joseph celebrent] agmina	In Festo Corporis Christi	
f. 14r		Benedictus qui venit in nomine Kijrie	In honorem B.M.V.	
f. 14v		Missa in n̄e [sic]		
f. 15r	am	23 jul: 76 [Aanduiding] solo	Te Joseph Benedictus Missa in n̄e [sic]	
f. 15v	an	Ave Maria		
f. 16r	an	Ave Regina Ave Maria	Ave Maria [Aanduiding] solo, choro Ave Regina Ave Maria	

		Dominica II Passionis seu in Palmis	
f. 16v	an	Procedamus in pace Cum appropinquaret Dominus Ierosolijnam Gloria laus et honor	[Aanduiding] priester, r.
f. 17r	hy	?	De koor begint [Aanduiding] koor
f. 17v	?	... Attollite portas	[Aanduiding] priest [sic], koor ?
f. 18r	hy	[Ave verum] O clemens o pie	Ave verum Solo met 3 personen [Aanduiding] solo, coro Tantum ergo
f. 18v	hy	Tantum ergo Tantum ergo	[Aanduiding] solo, coro Benediction par B: de Vieuxbois
f. 19v	?	Jesu Salvator mundi	Tenor. [In andere hand] BOER
f. 20r	hy	Tantum ergo	
f. 21r		Wij ons dan steeds beschermen Krachteloos en onervaren	Potloodschets van 4m; pianopartituur? Geen tekst
f. 22r		Veni sponsa Christi	Eén strofe Drie strofen
f. 22v			
f. 23r	an	Veni Spousa	Commemorationes Communes Sanctorum
f. 23v	am	Ave Maria	In honorem B.M.V.
f. 24r	am	Ave Maria	In honorem B.M.V.
f. 24v	hy	Verbum supernum prodiens	In Festo Corporis Christi
f. 25r	hy	Ecce panis angelorum	In Festo Corporis Christi
f. 25v		[Credo] Et incarnatus est	
f. 26r	hy	O Salutaris hostia	In honorem SS. Sacramentis In honorem SS. Sacramentis
f. 27r	hy	O Salutaris hostia	Berste strofe Volledig
f. 27v	hy	Tantum ergo	Volledig
f. 28r	hy	Tantum ergo	Volledig
f. 28v	hy?	Geloofd gedankt zij Jezus in t Heilig [sic] sacrament	Geloofd zij Jesus-Christus [sic]
f. 29r	?	Tota pulchra es, o Maria	Tota pulchra es ?
f. 29v		Laudetus [sic] Jesus Christus	Laudetus Jesus-Christus [sic] ?
		Salve mater misericordiae	Salve Mater misericordiae ?
f. 30r	?	Jesus die is mijn leven	Erst solo dan herhalen Jesus die is mijn leven
f. 30v		Ave plena gratiae	Ave plena gratiae
f. 31v		Angelus Domini nuntiavit	Angelus
f. 32r		[Aanduiding] solo	[Aanduiding] solo
f. 32v	am	Ave Maria	Melodie zonder tekst of titel, in potlood
f. 33r		Adoremus	
		Laudate Dominum omnes gentes	In honorem B.M.V.
			Post Benedictionem p. 116

B TU Beg Hs 17 Handschrift met Nederlandstalige liederen

29 papieren folio's, ruitjespapier, 193 x 129 mm, bladspiegel: 185 x 120 mm, f. 23r-29v blanco; tussen f. 4 en f. 5 is 1 folio uitgescheurd, tussen f. 13 en 14 en tussen f. 17 en 18 ontbrekelt wellicht ook telkens 1 folio; tussen f. 15 en f. 16 papiertje toegevoegd (168 x 95 mm, druk)

Zwarre kartonnen omslag

Alleen tekst, geen muziek

Geschatte datering: 20e eeuw

Opschrift op dekblad vooraan JMB 1810' en 'Zuster Graauwmans [sic] | Begijnhof Turnhout' (Het boekje behoorde waarschijnlijk toe aan JMB, die gestopt is na de titel van het eerste lied)

Inhoud

Incipit

f. 1r	[Tekst niet opgeschreven] Nu een liejdje aangeheven De wereld gekleed als een rijke mevrouw O Jezus mijnen God en mijnen al Een lag gezeten huzzeke Goddelijk Hart hoort thans mijn beden O Vaderland o edelland der Belgen Vrienden t is tijd om uw paksken te maken ... Maar het oog vertheven	Adeu [sic] aan de wereld Zusterke Begin Loflied naar de Heilige Communie Brabancone [sic] De wereld vegetat [sic] [Niet bekend]	Zes strofen Vier strofen Vijf strofen Zeven strofen Drie strofen Drie strofen Twee strofen (onvolledig) Lied bestond oorspronkelijk uit vier strofen, de tekst op f. 5r begint vanaf de laatste vier regels van de derde strofe
f. 5v	O maagd van Lourde o onberukt [sic] ontvangen Strooit ook de aard [sic]haar eerste Rozen	Belgie tot Mara [sic]	Vier strofen
f. 6v	O reine Maagd o Moeder ons zoo teeder	strooit ook de aard haar eerste Rozen	Zes strofen
f. 7r	Des morgens als de zonne	O reine Maagd	Drie strofen
	Er is een naam zoo lief en zach	Ave Maria	Vier strofen
		En lieve naam	

Titel

	Mijn Jezus Barnartigheid	Zes strofen
	Begijntjes vreugdengalm	Vier strofen
		Vijf strofen
		Zeven strofen
		Drie strofen
		Drie strofen
		Twee strofen
		Lied bestond oorspronkelijk uit vier strofen, de tekst op f. 5r begint vanaf de laatste vier regels van de derde strofe
		Vijf strofen
		Vijf strofen
		Vijf strofen
		Drie strofen
		Vier strofen

f. 8r	Verheft in blijde zangen	Vier strofen
f. 8v	Onbevlekte Maagd vol huister	Zes strofen
f. 9r	Het is de maand der bloemen	Drie strofen
f. 9v	Wie blinkt daar in het hoogst der hemelen	Drie strofen
f. 10r	Zoo ik een avond klokje [sic] was	Vier strofen
f. 10v	Vaarwel o maand vaarwel	Vijf strofen
f. 11v	Adeste fideles laeti triumphantes	Twee strofen
f. 12r	In t oost verschijnt een helder licht	Vijf strofen
f. 12v	Hart van Jezus hoor U klagen	Vier strofen
f. 13r	O Engel Gods ter leiding mij gegeven	Vier strofen
f. 13v	Jucht mijn ziel gij gaaft U God ontvangen	Drie strofen
f. 14r	Lieve Jezus vriend der kinderen	Drie strofen
f. 14v	Alles voor U O Jezus	Dit is alles wat genoteerd is van dit lied
	O God de zee verheft haar woeste baren	Drie strofen
f. 15r	O Maagd zoo rein zoo schoon	Eén strofe
f. 15v	t Is nacht en alles rust	Drie strofen
f. 15bis.r	O Joseph-voedstervader	Vier strofen

	Agemeene Becherstellende Communie	Vier strofen
	[St. Pieterskerk in Turnhout op	Vier strofen
	zondag 18.4.1926]	Vier strofen
	Na de H. Communie	Vier strofen
	Heilige Jozef	Vier strofen
	Ave Regina	Vier strofen

	Danklied v H. Hart	Vier strofen
	De zee sterre	Vier strofen
	[Niet bekend]	Vier strofen
	Begijntjes vreugdengalm	Vier strofen
	De pastoor zijne koe	Vier strofen
	Waerde bruid	Vier strofen
	Feestlied – Hans Pelgrims	Drie strofen
	Zoet begijntjes leven	Zes strofen
	Jubel lied [sic] Zuster Verdronck	Zes strofen
	Zuster Gillis	Drie strofen

f. 15bis.v	Geloofd zijt Gij door deze blijde tonen	Vier strofen
f. 16r	O Jozef hoop en vreugd der aarde	Vier strofen
f. 16v	Gegroot o Opper koningin [sic] die in den	Vier strofen
	Hemeltroon	Vier strofen
f. 17r	O Heilig Hart van Christus [sic] onzen Heer	Vier strofen
f. 17v	Volganzige ster op de baren	Vier strofen
f. 18r	... Roepen wij wees ons bijstand en schild	Vier strofen
	Nu een liejdje aangeheven	Vier strofen
f. 18v	Een oud pastoor die had een koe	Vier strofen
f. 19v	Weest welkom waerde bruid des Heeren	Vier strofen
f. 20r	Zingt zusters wel te moede	Vier strofen
f. 21r	O zoet begijntjes leven	Vier strofen
f. 21v	Hebt gij het nieuws gehoord	Vier strofen
f. 22v	De zusterschaar van dezen hoven	Vier strofen

Inhoudstafel

Tua sunt haec Christe.....	12
Tuam crucem adoramus	11, 41, 42,
..... *	44, 53
Tulit ergo paralyticus	82
Ubi est Abel frater tuus.....	8
Urbs Jerusalem beata.....	19, 54, 62, 72, ... 91, 92
Usquequo exaltabitur inimicus.....	9
Ut queant laxis resonare.....	56, 72, 85, 91
Vaarwel o maand vaarwel.....	114
Veni Creator Spiritus.....	52, 55, 62, 71, ... 73, 90
Veni electa mea.....	84
Veni Sancte Spiritus reple.....	10, 31, 38, ... 42, 44, 53
Veni Sancte Spiritus, et.....	74
Veni sponsa Christi.....	46, 95
Venite ad me omnes.....	63
Verbum caro factum est.....	7
Verbum caro panem verum	45
Verbum supernum prodiens	17, 56, ... 72, 111
Verheft in blijde zangen.....	114
Vespere autem sabbati.....	76, 77, 78, 89
Vexilla regis prodeunt fulget	19, 55, 56, ... 71, 73, 74
Victimae paschali	52, 74
Videte qualem charitatem	6
Vidi aquam egredientem	10
Vidi Dominum facie ad faciem	9
Vidi turbam magnam.....	83
Vir iste in populo	7
Virgo flagellatur crucianda.....	12
Visionem quam vidistis	13
Vocabis nomen ejus.....	21, 35
Volganzige ster op de baren.....	114
Vos amici mei.....	103
Vrienden 't is tijd om uw paksken te maken	113
Waarde Joseph liefste man	109
Weest welkom waarde bruid des Heeren	114
Wie blinkt daar in het hoogst der hemelen	114
Wil ons dan steeds beschermen	111
Zingt zusters wel te moede.....	114
Zoo ik een avondklokje was.....	114

Historische inleiding bij de inventaris.....	I
Bibliografie	VIII
Inleiding op de inventaris	1
Afkortingen	4
Handschriften	5
B TUBeg Hs 01 Responsoriaal processionale	5
B TU beg Hs 02 Verzamelhandschrift (gezangen voor vespers & lauden; mis)	13
B TUBeg Hs 03 Verzamelhandschrift (antifonen en hymnen voor vespers & lauden)	17
B TUBeg Hs 04 Verzamelhandschrift (gezangen voor vespers, completen, lof en dodenliturgie)	29
B TUBeg Hs 05 Verzamelhandschrift (gezangen voor lauden & vespers; mis)	32
B TUBeg Hs 06 Verzamelhandschrift (gezangen voor lauden & vespers)	37
B TUBeg Hs 07 Verzamelhandschrift (gezangen voor lauden & vespers)	40
B TUBeg Hs 08 Verzamelhandschrift (gezangen voor lauden & vespers)	42
B TUBeg Hs 09 Missa pro defunctis	46
B TUBeg Hs 10 Verzamelhandschrift (gezangen voor lauden en vespers, dodenmis, mis)	48
B TUBeg Hs 11 Verzamelhandschrift (gezangen voor lauden & vespers)	60
B TUBeg Hs 12 Verzamelhandschrift (gezangen voor lauden & vespers, mis)	65
B TUBeg Hs 13 Vesperale	79
B TUBeg Hs 14 Verzamelhandschrift (gezangen voor lauden, completen & vespers, prefatio, mis)	86
B TUBeg Hs 15 Verzamelmap met fragmenten in handschrift	92
B TUBeg Hs 16 Verzamelhandschrift (gezangen voor lauden & vespers)	108
B TUBeg Hs 17 Handschrift met Nederlandstalige liederen	112
Drukken	114
B TUBeg Dr 01	114
B TUBeg Dr 02	114
B TUBeg Dr 03	115
B TUBeg Dr 04	116
B TUBeg Dr 05	116
B TUBeg Dr 06	117
B TUBeg Dr 07	117
B TUBeg Dr 08	117
B TUBeg Dr 09	118
B TUBeg Dr 10	118
B TUBeg Dr 11	118
B TUBeg Dr 12	118
B TUBeg Dr 13	119
B TUBeg Dr 14	119
B TUBeg Dr 15	119
B TUBeg Dr 16	120
B TUBeg Dr 17	120
B TUBeg Dr 18	120
B TUBeg Dr 19	120
B TUBeg Dr 20	121
B TUBeg Dr 21	121
B TUBeg Dr 22	121
B TUBeg Dt 23	121
B TUBeg Dr 24	122
B TUBeg Dr 25	122
B TUBeg Dr 26	122
B TUBeg Dr 27	122

B TUbeg Dr 28.....	123
B TUbeg Dr 29.....	124
B TUbeg Dr 30.....	124
B TUbeg Dr 31.....	124
B TUbeg Dr 32.....	124
B TUbeg Dr 33.....	124
B TUbeg Dr 34.....	124
B TUbeg Dr 35.....	125
B TUbeg Dr 36.....	125
B TUbeg Dr 37.....	125
B TUbeg Dr 38.....	125
B TUbeg Dr 39.....	125
B TUbeg Dr 40.....	125
B TUbeg Dr 41.....	126
B TUbeg Dr 42.....	126
B TUbeg Dr 43.....	126
B TUbeg Dr 44.....	127
B TUbeg Dr 45.....	127
B TUbeg Dr 46.....	127
B TUbeg Dr 47.....	127
B TUbeg Dr 48.....	127
B TUbeg Dr 49.....	127
B TUbeg Dr 50.....	128
B TUbeg Dr 51.....	128
B TUbeg Dr 52.....	128
B TUbeg Dr 53.....	128
B TUbeg Dr 54.....	129
B TUbeg Dr 55.....	129
B TUbeg Dr 56.....	129
Bibliografie	133
Gezangenindex op de handschriften	135